

Glasnik MIRA

Godište IV. • Broj 11 • Međugorje • Studeni 2009. • Cijena 2,5 KM / 10 kn

**Sije se tijelo naravno,
uskršava tijelo duhovno**

"Draga djeco!

I danas vam nosim svoj blagoslov i sve vas blagoslivljam i pozivam da rastete na ovom putu koji je Bog preko mene počeo za vaše spasenje. Molite, postite i radosno svjedočite svoju vjeru, dječice, i neka vaše srce uvijek bude ispunjeno molitvom.

Hvala vam što ste se odazvali momu pozivu."

(25. listopada 2009.)

foto Bani

GLASNIK MIRA

Utemeljitelj i nakladnik:

Informativni centar "Mir" Međugorje

Glavni urednik: Krešimir Šego

Lektor i korektor: Dragan Naletilić

Adresa:

Glasnik mira, Gospin trg 1
88266 Međugorje, BiH
Tel.: 00 387 36 650 200; 653 325
Faks: 00 387 36 651 300
Služba pretplate: 00 387 36 653 342
E-mail: glasnikmira@medjugorje.hr
Internet: www.medjugorje.hr

Grafičko oblikovanje:

Marin Musa // SHIFT KREATIVNA AGENCIJA

Tisak: Fram-Ziral, Mostar

Uplata pretplate: Informativni centar "Mir" Međugorje d.o.o., „Glasnik mira“

Iz BiH u KM:

Unicredit Bank
Žiroračun broj 33 8120 2 20114 5352

Iz svih stranih zemalja:

Unicredit Bank, SWIFT: UNCRBA 22
IBAN: BA 39 3380 6048 0281 0221

Iz RH u HRK:

Societe generale - Splitska banka d.d.,
Nalog 14

Broj računa: 2330003-5100201682

Iz RH u EUR :

Societe generale - Splitska banka d.d.
Nalog 14, SWIFT: SOGE HR 22
IBAN: HR 17 2330 0035 1002 0168 2

Iz BiH i RH pretplatu se može uplatiti i poštanskom uplatnicom.

Cijena pojedinog primjerka:

2,5 KM/10 kn
Godišnja pretplata (12 brojeva)
BiH: 30 KM; Republika Hrvatska: 120 kn;
Zemlje EU: 30 eura; Švicarska: 50 sfr; SAD: 50 US\$

List je prijavljen kod Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije pod brojem R-05-05-42-2175-86 /06 od 12. siječnja 2006.

Dekret pape Urbana VIII.

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vatikanskog koncila, izdavač izjavljuje da nema nakanu preteći sud Crkve o nadnaravnosti prirode događaja i poruka o kojima je riječ na ovim stranicama. Taj sud pripada kompetentnom autoritetu Crkve, kome se izdavač potpuno podvrgava. Riječi poput «ukazanja, čudesa, poruke» i slične imaju ovdje vrijednost ljudskog svjedočenja.

ISUS - KRIST KRALJ - PRED PILATOM

Mi smo zemljani i zemaljski mislimo, a Isus nije od ovoga svijeta i zato nam donosi drugu logiku. Za njom srcem žudimo, ali nas razum koči. Odluka je naša, na koju se stranu djenuti, stranu smrti ili života, umiranja ili kraljevanja s Kristom

fra Tomislav Pervan

Kroz šezdeset i tri nedjelje i svetkovine u godini dana Crkva nam svečano u svom bogoslužju nudi sliku i osobu Isusa Krista. Daje nam riječi iz njegovih usta. Riječi koje kao ni on nisu od ovoga svijeta. Mudrost koja nije ljudska, kao što ni on nije samo ljudski izdanak. Na zadnju nedjelju u godini pokazuje nam Krista kao kralja, ali *trnjem okrunjena* svog Učitelja i Gospodina. Glavu prepunu rana, modrica, zgrušane krvi. Krist pred Pilatom. Posljednji razgovor koji Isus vodi s nekim pojedincem dok je još u ljudskom obličju. I nije to slučajno razgovor s predstavnikom onodobne imperijalne sile, utjelovljenje zemaljske moći. S predstavnikom okupacijske armade, zakletog neprijatelja vlastitoga naroda.

Sučeljene su dvije oprjeko. Posvemašnja polarizacija mišljenja i djelovanja. Dva pola među kojima se odvija razgovor, krajnje nespojiv, jer ne može biti ikakva razumi-

jevanja. Ishodišne točke posve su različite. Nije riječ o nekim životnim koještarijama, nego o biti ili ne biti, za svijet i čovjeka. I posljednji put se Isus pred predstavnikom rimske sile ovjerovljuje spram svoga poslanja i svoje uloge u svijetu: "Zato sam ja i došao na ovaj svijet, da svjedočim za istinu". Dati, pružiti svjedočanstvo o istini i za istinu koja se u njemu utjelovljuje.

Pilat, umorni ratnik, kome nije ni do kkvih filozofskih umovanja, onako preko volje pita, s mjerom skepe: "A što je istina?" *Istina je konkretna* – rekao je jedan prevratnik. Nije ona blijedi papir, beskrvno crnilo, apstraktna misao. Istina je dohvatljiva, ona je događaj. Ona je u Isusu konkretna osoba. Kad se istina događa, ona je pravi izazov, i čovjek se mora s njome suočiti, prihvatiti je ili odbaciti.

Pilat se uopće i ne kuša s tom istinom suočiti. On je kao vlastodržac dovoljno samo-

U OVOME BROJU PROČITAJTE:

Fotografiju na naslovnici snimila Lidija Paris

"SVE VAS BLAGOSLIVLJAM I POZIVAM DA RASTETE..."

vlč. Adalbert Rebić

LJUDSKA KONAČNOST

s. Dominika Anić

BEČKI NADBI-SKUP, KARDINAL CHRISTOPH SCHÖNBORN, O MEĐUGORJU

PREPLAVILA ME NAJVEĆA MOGUĆA, NEOBJAŠNIVO DUBOKA VJERA

dr. Darinka Šumanović-Glamuzina

ANTROPOLOŠKO-BIBLIJSKE I RELIGIOZNO-DUHOVNE DIMENZIJE HODOČAŠĆENJA, S KONKRETNOM PRIMJENOM NA MEĐUGORJE

fra Slavko Barbarić

LJUDI SE IZ MEĐUGORJA VRAĆAJU PREPOROĐENI

Nives Jelich

uvjeren u svoj stav, u ispravnost svoje i rimske politike, pogotovo prava i pravosuđa, ta nisu tek tako jednom kretnjom osvojili svijet, te stavlja pod upitnik Isusovu istinu.

Koja bi to bila tvoja istina, Isuse? – kao da želi kazati ovaj rimski namjesnik. Nije li ti jasno da si u mojoj ruci. Da od tebe već sutra ništa nema. Da je s tobom gotovo i da si već sutra mrtav pokopan – s time je i s tobom pokopana i tvoja tobožnja istina. Sve ima svoj uhodani tijek i uprizorenje. Car je car, namjesnik je namjesnik, a ti si rob i sužanj. Ništa se ne mijenja. To je moja istina. I ta istina danas caruje u svijetu.

A što to čujem o tebi, Isuse? – kao da ga Pilat pita. Blaženima nazivlješ, kako čujem, siromahe? One praznih ruku. Zar ti nešto znače prazne sirotinjske ruke? Želiš li to uvjeriti ljude da ne smatraju svoje blago vrijednošću, da je ono što baštine bezvrijedno? Ili da im ne vrijedi ono što zarade kroz svoj mukotrpan život? Smijurije. Kažu da više polažeš na biti nego na imati. I to da je tvoja istina. Pravo bih ti rekao: to su samo tlapnje i sanjarije. Otvori već jednom oči i pogledaj stvarnost oko sebe. Nema veće nesreće nego biti siromah. Ako nešto imaš, i vrijediš nešto. Moć i novac – tko se može tomu oprijeti? Pa onaj s dubokim džepom i bogatom kreditnom karticom – on je kralj i takvi nam trebaju; s njima se može sve kupiti i potkupiti, i to ti je, čovječe, jedino bogatstvo koje ostaje i koje nešto vrijedi. Sve su drugo mjehurići od sapunice, glupave djetinjarije. To ti je moja istina, dragoviću!

I veliš još kako treba više cijeniti srce od vanjštine. Čujem da ti je vrjedniji onaj zadnji novčić udovice od bogatih novčarki i prinosa bogataša. To je tvoja istina? A ja ti velim: broji se samo ono što se može zbrajati. Sve su drugo bajke uspavanke. To je moja istina. K tome još nazivaš ožalošćene blaženima? One koji trpe s drugima, koji na svoje grbače tovaru tuđe terete, uz već postojeće vlastite koje moraju ionako teškom mukom vući? Velim ti: život je prekratak a da bi ga čovjek provodio u žalosti. Dosta rada u korist vlastite štete. Svatko je najprije sebi najbliži. Dopusšteno je što mi se sviđa, što je ugoda srcu, duši i tijelu.

I veliš još da je blaženije davanje od primanja? Ja ti kažem: tko ne prigrabi, tko ne 'jami' što može, glupan je i slijepac. Ili možda vjeruješ kako stvarnost nastaje davanjem? To bi bilo nečuveno novo. Ti bi time otjerao sve u stečaj! To bi ti morao pokušati zavesti među ljudima. Sad je prekasno, ne preostaje ti još mnogo vremena. Nazivaš

blaženima i mirotvorce, koji ne uzvraćaju udarac udarcem kako bi se prijepori riješili? Čujem da si još jučer rekao jednomu od svojih navodnih prijatelja kako treba djenuti mač u korice, jer da tko mačem bije, od njega i gine. To je tvoja istina.

Obazri se, čovječe, oko sebe. Svatko se gordi i goropadi svojim oružjem i naoružanjem! I kako vidiš, to je oružje krajnje učinkovito. Kažem ti: ne uklanjati mač, nego ga isukati prije protivnika, tako te mu utjeraš strah da te se boji. Strpljivost je slabost, popustljivac je kukavica, i samo se kukavelj obazire na druge. To je moja istina. Čujem da si u nekoj slici govorio o neplodnoj smokvi koja već tri godine ne donosi nikakva roda? Te kako si rekao da se ne siječe, nego da je se ponovno okopa, nagnoji, obreže i sačeka možebitni rod, što u tvom slučaju nikad nije sigurno. Gdje su to tvoji plodovi? Pokaži što si učinio? Nego što prije sasijeci i s time u vatru. K tome još nazivaš blaženima milosrdne, one koji se smiluju poput Samaritanca o kome si govorio. Kažem ti, priče su to samo za malu djecu, uspavanke. Još veliš, radije podnositi nego nanositi nepravdu? Oko za oko, zub za zub, to je naš naplatni, tarifni sustav! Osveta ugoni svima strah i svih se snažno doima, a k tome nasilje djeluje preventivno. Milosrdnik je glupan, dobričina je slabić. To je moja istina, i dosta!

Kažeš da treba praštati. Uvijek iznova. Sedam puta sedamdeset, a to bi iznosilo 490 puta. Nemoguće izbrojiti a nekmoli izdržati. I ne biti zlopamtilo, tako veliš. A ja ti velim: ne 490 puta, nego je previše i jedanput. Samo će tako ljudi spoznati tko si, kakva si delija i 'dasa', i čuvat će te se.

Čujem kako si govorio, ako se tvoj brat ogriješi o tebe, otidi i razgovaraj s njime, nasamo i u miru. Moraš li ti to baš sve naglavačke izokrenuti? Ako se netko mora pokrenuti, onda svakako onaj tko se ogriješio o tebe, a ne uvrijeđenik. Drugomu bi to ionako odgovaralo. Taj ni onako ne bi razumio svijet oko sebe, nego bi priliku zloupotrijebio u svoju korist i postao još drskiji. Ne, dragoviću moj, ljude se mora prisiliti ne samo na njihovu sreću, nego i na njihov poraz. Što to ti tražiš od čovjeka?

Možda neki sumanut i pođu za tobom. Jesi li samo zbog tih došao na svijet? A drugi, milijuni drugih slabića? Za sve mora biti nešto malo, svi su nam dragi. Mi smo realisti i ravnamo se prema vitalnim interesima. U malome pokazujemo razumijevanje, u velikim stvarima ih zna-

mo opržiti po prstima. To se urezuje u pamet i pod kožu, duboko. Ne opterećujemo ljude slobodom ili savješću, nego nam ih oni nude na pladnju. K tome ih još dovodimo dotle da nam za to plješću.

Ti bi, čujem, htio da ljudi ljube bez pri-sile, posve slobodna srca? I da je to za tebe najveća stvar na svijetu. Reći ću ti nešto: Ljubav je najveća obmana na svijetu! To je moja istina. Mnogi su tu stajali i prošli tim sudištem na kojem sada stojiš, ali ne vidjeh još 'ptičice' poput tebe. I

svačega sam se naslušao. Ali to što ti tvrdiš, nisam još ni od koga čuo: kako je snaga u slabosti, kako je imanje u razdavanju, kako se čovjek ne ostvaruje trajnim samopromatranjem, nego samozaboravom. Još nisam vidio većeg protuslovlja uživo od tebe, Nazarenče! Ili je istina ono što ti kažeš – u tom sam slučaju ja i sam samo velika samozabluda – ili je istina ono što ja zborim: onda je s tobom kraj. Vrijeme je da već jednom s tobom svršim. Upravo sada.

Pilat je u tome trenutku izrekao svoj sud i presudu. Ali nije izišao na kraj s Isusom Kristom. Kao ni mi, kao što ne će izići na kraj s njime ni cijeli svijet dokle ga god bude. Jednako ni mi u svome međuprostoru. Negdje u logici između Pilata i Isusa. Ne znamo na koju bismo se stranu djenu. Srcem, pameću, životom. Navodno pripadamo Kristu, ali smo podložni kušnjama o kojima govori Pilat. S jedne strane, opčinjeni Kristom, a s druge strane u jasnom odmaku od njega. On

nas privlači kao nitko, ali smo istodobno i zakočeni, jer nam nije moguće odlijepiti se od sebe. Vječno u pitanju, poput Pilata, dok na kraju ne spoznamo da smo zapravo svi mi veliki upitanici i upitnici.

Ali to su dva svijeta, posve oprečna. Mi smo zemljani i zemaljski mislimo, a on nije od ovoga svijeta i zato nam donosi drugu logiku. Za kojoj srcem žudimo, ali nas razum koči. Odluka je naša, na koju se stranu djenuti, stranu smrti ili života, umiranja ili kraljevanja s Kristom.

ISUS KRIST - TKO JE OVAJ?

U kemiji – pretvorio je vodu u vino;

u biologiji – rođen je bez naravnoga začeca;

u fizici – dokinuo je zakon gravitacije hodajući vodom, a i za preobraženja;

u gospodarstvu – dokinuo je zakon smanjivanja hraneći pet tisuća ljudi

s dvije ribe i pet kruhova;

u medicini – liječio je bolesne i slijepce bez ikakva lijeka;

u povijesti – on joj je početak i kraj;

u vladanju – rekao je da će biti nazvan: Savjetnik divni, Knez mira;

u religiji – rekao je da nitko ne dolazi k Ocu osim po njemu.

Pa tko je to taj?

To je Isus!

Najveći lik u ljudskoj povijesti!

Isus – nije imao slugu, pa ipak su ga zvali Gospodarom!

Nije imao akademskoga naslova – pa ipak su ga zvali Učiteljem!

Nije studirao medicinu – a zvali su ga Iscjelitelju!

Nije imao nikakve vojske – a kraljevi su ga se bojali!

Nije bio nikakve bitke – a On je pobijedio svijet i smrt!

Nije počinio nikakva zločina – pa ipak su ga raspeli!

Pokopan je u grobu – on ipak i danas živi!

Čast nam je služiti takvome Vođi i Kralju koji nas ljubi!

Sjedinimo se u zajedništvu slaveći Njega!

Dostojan je slave i hvale!

Kralj kraljeva i Gospodar gospodara, Alfa i Omega, Početak i Svršetak!

Krist Kralj!

"SVE VAS BLAGOSLIVLJAM I POZIVAM DA RASTETE..."

„Draga djeco! I danas vam nosim svoj blagoslov i sve vas blagoslivljam i pozivam da rastete na ovom putu koji je

Bog preko mene počeo za vaše spasenje. Molite, postite i radosno svjedočite svoju vjeru, dječice, i neka vaše srce

uvijek bude ispunjeno molitvom. Hvala vam što ste se odazvali momu pozivu.“ (Poruka, 25. listopada 2009.).

vlč. Adalbert Rebić

Blažena Djevica Marija blagoslivlja svoju djecu

Blažena Djevica Marija poput dobre majke blagoslivlja nas, svoju djecu. Ona zaziva na nas Božju zaštitu, milost i ljubav. Bog je izvor svakog blagoslova. On nas neizmjerljivo ljubi i obasipa svojom dobrotom, nježnošću i ljubavlju. On daje da naš život kroz ovo zemaljsko proputovanje uspije, da sretno dođemo do svog cilja, do potpunog zajedništva s Bogom. To je Božji blagoslov: Božja radosna, dobra i plemenita riječ. Bog se poput oca i majke naginje prema nama, svojoj djeci, i govori nam himan svoje ljubavi. Samo onaj tko zna da ga Bog ljubi i tko vjeruje toj ljubavi, može sebi željeti dobro i u tome dobru željeti dobro drugomu.

Velika je milost vjere kad čovjek u svakidašnjem životu, na svakom koraku otkriva izvanredne znakove Božje ljubavi i milosrđa, te se raduje i zahvaljuje na tome Bogu i s njim surađuje. To je sve blagoslov kojim nas obdaruje sam Bog, izvor svakog blagoslova.

Blagoslivljajući određene osobe i povjerivši im posebno poslanje, Bog ih na poseban način veže uza sebe. Među prvima u povijesti spasenja Bog je na poseban način blagoslovio i uza sebe vezao *Abrahama*. Uz njega je vezao sve one koji budu blagoslivljali Boga: „Blagoslovit ću te, ime ću ti uzveličati, i sam ćeš biti blagoslov. Blagoslivljat ću one koji te blagoslivljali budu, koji te budu kleli, njih ću proklinjati; sva plemena na zemlji tobom će se blagoslivljati“ (Post 12, 2-5). Budući da Bog ljubi ljude, on s njima sklapa poseban odnos, odnos Saveza koji je Bog sklopio sa starozavjetnim narodom po Mojsiju i s novozavjetnim narodom po Isusu Kristu, svome Sinu. I kao što je blagoslov Božji neopoziv, tako je i Savez Božji s nama neopoziv.

Blažena Djevica Marija nam nosi, daruje i jamči taj Božji blagoslov. Ona je stalno s nama, jer je njezin Sin Isus Krist stalno s nama: „I evo, ja sam s vama u sve dane - do svršetka svijeta“ (Mt 28, 20). Poput majke bdije nad svima nama. Upozorava nas: „Što god vam rekne, učinite!“ (Iv 2, 5). Ona nas moli da rastemo u ljubavi prema Bogu i prema bližnjima, da rastemo na putu koji je Bog preko nje počeo za naše spasenje. Put našega spasenja počeo je utjelovljenjem Bož-

je Riječi u krilu Marijinu. To je put našega spasenja. „Uistinu, Bog je tako ljubio svijet te je dao svoga Sina Jedinorođenca da nje-dan koji u njega vjeruje ne propadne, nego da ima život vječni!“ (Iv 3, 16).

Put kojim treba ići i na kojem treba rasti u ljubavi, u spoznanju Boga i težiti k punini Života jest put Isusa Krista, njezina Sina. On sam svjedoči za sebe: „Ja sam Put i Istina i Život: nitko ne dolazi Ocu osim po meni!“ (Iv 14, 6).

snimila Lidija Paris

Molite, dječice!

Marija nas stalno poziva na molitvu, na post i na živo svjedočenje vjere. Molitva je razgovor s Bogom. A razgovor s Bogom je izvor naše duhovne snage, naše ustrajnosti na putu prema njemu. Čovjeku je potrebna molitva kao što mu je potrebno disanje. Bez molitve čovjek ne može opstati. „Tko ne moli sličan je teškoj ptici koja ne uspijeva lebdjeti u zraku: ako uspije poletjeti, brzo nakon toga pada u

ponor i završava grebuci glavom pod zemljom; ipak čini se da joj se to sviđa. Tko moli naprotiv sličan je smjelome orlu koji lebdi u zraku i želi se, čini se, približiti suncu“ (Ivan Maria Vianney).

Molitva pretpostavlja vjeru u osobno-ga Boga: u Boga koji me gleda i koji me sluša, koji zapodijeva sa mnom razgovor i odgovara na moja pitanja, i s kojim i ja zapodijevam razgovor. Barem tako je s biblijskim Bogom. On se Mojsiju objavio, objavio mu je svoje ime, da bismo ga mogli oslovjavati, s njime razgovarati, njemu se utjecati (Izl 3, 14; 20, 24). Molitva je svaki razgovor s Bogom u kojem ga hvalimo, zahvaljujemo mu, molimo ga za pomoć, za milost, za oprostjenje.

Moliti se Bogu znači otvoreno i slobodno iznijeti Bogu sve što me muči, što me tišti, pred njime istresti sve svoje brige, otvoriti mu svoje srce. Moliti može značiti i s Bogom se prepirati, s njime se boriti, osjećati se pred njim prevarenim, napuštenim. Prorok Jeremija pozna takvu molitvu: „Ti me zavede, o Gospode, i dadoh

Marija nas stalno poziva na molitvu, na post i na živo svjedočenje vjere. Molitva je razgovor s Bogom. A razgovor s Bogom je izvor naše duhovne snage, naše ustrajnosti na putu prema njemu. Čovjeku je potrebna molitva kao što mu je potrebno disanje. Bez molitve čovjek ne može opstati ... Moliti se Bogu znači otvoreno i slobodno iznijeti Bogu sve što me muči, što me tišti, pred njime istresti sve svoje brige, otvoriti mu svoje srce. Moliti može značiti i s Bogom se prepirati, s njime se boriti, osjećati se pred njim prevarenim, napuštenim...

se zavesti, nadjačao si me i svladao me. A sada sam svima na podsmijeh iz dana u dan, svatko me ismijava... Doista, riječ mi Jahvina postade na ruglo i podsmijeh povazan. I rekoh u sebi: ne ću više na nj misliti niti ću govoriti u njegovo ime“ (Jr 20, 7-9). Jakov se cijelu noć borio s Bogom na rijeci Jaboku kao s nepoznatim duhom. I u jutro je pobijedio Boga (Post 32, 23-33). Molitva može značiti i borbu, agoniju koja uzrokuje krvavi znoj, kao što je bila Isusova agonija u Getseman-skom vrtu (Mt 26, 36-46).

Moliti se znači pred Bogom se izjadati i s njime se prepirati do te mjere da mu se na kraju potpuno predamo. Predamo se Bogu, prihvaćamo sve njegove planove s nama. Tako molitva tužbalica postaje molitvom potpunog predanja. Molitva je, dakle, osobni čin čovjekov u kojem dolazi do izražaja sav njegov bitak. U molitvu je uključen cijeli čovjek, i duša i tijelo: čovjek pred Bogom sjedi, ili stoji, ili kleči; širi i podiže ruke prema nebu, ili licem pada pred Bogom na zemlju.

Marija želi da svi mi postanemo ljudi molitve kao što je Isus bio čovjek molitve, njegovi učenici ljudi molitve, ona sama, Marija, žena molitve. Prema Lukinu evanđelju, Isus je svojim načinom moljenja zadivio svoje učenike te su od njega i oni htjeli učiti moliti. Često se noću ili rano u jutro povlačio na samotna mjesta i molio (Lk 5, 16; 6, 12). Dok je molio u trenutku krštenja u rijeci Jordanu i preobraženja na visokoj gori, nebo se otvorilo i čuo se Očev glas: „Ti si Sin moj, Ljubljeni! U tebi mi sva milina!“ (Lk 3, 22). Molio je u Getsemaniju uoči svoje smrti, molio je u posljednjim trenutcima svojega života viseći na križu. On je molio i za svoje apostole i učenike (Iv 17). Kao proslavljeni Gospodin on sada moli za sve nas: on je naš veliki svećenik, naš zagovornik kod Oca, jedini posrednik između Boga i ljudi (usp. Heb 7, 25; Rim 8, 34 i 1 Iv 2, 1).

Postite, djeco!

Postiti znači, prije svega, odricati se hrane ili drugih potreba ljudskog života. Cilj posta prvotno je obrana od demon-skih sila koje preko hrane pokušavaju zavladati čovjekom. Strogi post dovodi do posebnog psihičkog stanja koje nazivamo „ekstazom“, do stanja koje u praksi mnogih religija uvjetuje otvorenost čovjekovu za Boga. Danas i medicina otkri-

BEČKI NADBISKUP, KARDINAL CHRISTOPH SCHÖNBORN, O MEĐUGORJU NA DUHOVNIM VJEŽBAMA ZA SVEĆENIKE U ARSU

U malome francuskom mjestu Arsu pokraj Lyona – velikome međunarodnom svetištu nastalom u župi svetoga Arškog župnika Ivana Marije Vianneya (1786. – 1859.), od 28. rujna do 3. listopada održane su međunarodne duhovne vježbe za više od 1.200 svećenika iz desetak zemalja, koje je vodio bečki nadbiskup, kardinal Christoph Schönborn.

Za Arškoga župnika tvrdi se da je svakodnevno sjedio po 16 sati u ispovjedaonici, ali i da su ga povremeno mučile sumnje o vlastitom zvanju... Zbog preopterećenosti, nekoliko je puta pokušao pobjeći iz Arsa da bi živio kontemplativnim životom, ali su ga stanovnici uvijek iznova vraćali. Umro je od premorenosti 4. kolovoza 1859. Kardinal Schönborn potaknuo je svećenike da nasljeđuju Arškoga župnika u potpunom predanju Bogu i nevjerojatoj dobroti prema ljudima.

Kardinala Schönborna napose su se dojmila svjedočanstva svećenika koji se suočuju s teškim pastoralnim situacijama, primjerice u Francuskoj, gdje se mnogi svećenici danas moraju sami brinuti za po tridesetak nekada samostalnih župa. Izjavio je da je zadivljujuće kako oni, usprkos tolikim poteškoćama, ne očajavaju.

Tijekom predavanja o temi „Bog bogat milosrđem“, 29. rujna ujutro, kardinal Schönborn govorio je i o Međugorju:

„U Crkvi postoje bitna mjesta ispovijedanja, mislim napose na Međugorje, koje je već 28 godina izrazito središte ispovijedi. Tisuće, tisuće i tisuće ljudi tamo se ispovijeda. Budući da se nalazim u blizini, često me pitaju kakva je pozicija Međugorja, pa zbog jasnoće želim podsjetiti na neke stvari. Službeno stajalište Biskupske konferencije bivše države Jugoslavije, koje je i Kongregacija za nauk vjere često ponavljala, sastoji se od tri točke:

1. *Non constat de supernaturalitate.* To znači da nije sigurno da je nadnaravno, ali nije niti isključeno. Postoje tri moguća suda: *constat de supernaturalitate* – Lurd, Fatima itd. Zatim *non constat de supernaturalitate* – otvoreno je, možda da, možda ne, Crkva nije dala svoj sud. Treća mogućnost je *constat de non supernaturalitate* – isključeno je da je nadnaravno, sud Crkve je negativan. Ovdje imamo drugo rješenje. Zasad se Crkva nije odredila. Biskupska konferencija rekla je još dvije stvari:

2. Budući da Međugorje nije službeno odobreno od Crkve, zabranjeno je organizirati službena hodočašća. Ja, dakle, ne mogu

organizirati biskupijsko hodočašće iz Beča u Međugorje. No postoji i treća točka:

3. Budući da ima mnogo vjernika koji odlaze u to mjesto, oportuno je da im se pruži pastoralna briga, da ih se pastoralno prati na tom putu. To se radi već 28 godina.

Sva naša hodočasnička mjesta su značajna mjesta ispovijedanja. To su iskustvo imala mnoga moja braća svećenici koji su služili kao ispovjednici na hodočasničkim mjestima, ali napose u Međugorju. Bili su duboko ganuti iskustvom ispovijedi. Kao biskup nemam dovoljno prigode za tu službu, rekao bih da nažalost ne uzimam dovoljno vremena za to.“

Kardinal Schönborn je naglasio da je zadaća svih kršćana – usprkos svim poteškoćama – ljudima nositi Kristovu poruku, ali je i ustvrdio da ljudska srca ne otvaramo mi, nego Krist.

SARAJEVSKI NADBISKUP, KARDINAL VINKO PULJIĆ, O MEĐUGORJU

Međugorju, a zna se da kardinal Vinko Puljić upravo u studenom putuje u Vatikan. Evo što je on sam rekao o tome:

„Kad je riječ o fenomenu Međugorja, mediji često napušu stvar. Oni su forsirali da se ja izrazim o Međugorju, a ja sam rekao: Taj je fenomen sada – nakon odluke Biskupske konferencije iz 1991. godine – u kompetenciji Kongregacije za nauk vjere i njezinog biskupa. Mi ne možemo ništa novo donijeti dok ne dođe direktiva od strane Kongregacije ili Svete Stolice o tome što treba da-lje poduzeti.

Mi očekujemo neke upute da se to riješi, jer je prvi dio odluke Biskupske konferencije iz 1991. godine proveden, „non constat de supernaturalitate“, dakle da se ne može konstatirati nadnaravnost, ali drugi dio, koji je započeo i ratom prekinut, nije ostvaren, a to je pastoralna asistencija u naučavanju, djeljenju sakramenata, euharistije itd. Tu će zapravo vjerojatno trebati jedna nova sugestija na koji način to pratiti. Budući da ću ja u studenom biti u Rimu, vjerujem da će me netko od tih čelnika pozvati na razgovor, ali to nikako ne znači da ja dajem rješenje. Mi čekamo sugestije što nam je činiti.“

Radiopostaja Mir Međugorje - Popodnevni mozaik, 13. 10. 2009.

S Kardinalom razgovarala Tanja Popec s Hrvatskoga katoličkog radija

>> nastavak sa 7. stranice

va vrijednost posta u svrhu čišćenja i obnove ljudskog organizma.

Biblija shvaća post kao religioznu praksu kojom se vjernik djelomično ili potpuno odriče svake ili samo neke vrste hrane. Naprotiv, biblijski čovjek shvaća hranu i piće kao osobiti dar Božji. No, čovjek odricanjem od hrane i pića izražava stavovito ponižavanje sebe i podvrgavanje (osobito ako je sagriješio!) i održavanje molitve za oprostjenje grijeha. Postom učvršćujemo svoju volju i oslobađamo se materijalnih dobara i potreba. Čovjeka čini otvorenim, slobodnim za prijam Božje objave ili za prijam neke nove funkcije ili zadatka koji Bog daje čovjeku u korist drugih ljudi. U Bibliji su katkada istaknuta i magijska obilježja posta i neautentičan post, formalistički obavljen post. Protiv njega su proroci prosvjedovali (usp. Iz 58, 3-8; Jr 14, 10-12) kao i protiv povanjinjenog bogoštovlja. Unatoč takvim skretanjima post je ipak ostao u biblijsko vrijeme bitno duhovno obilježje i bio je propisan za *Dan pomirenja* (Jom kip-pur, Br 29, 7; Dj 27, 9).

Ivan Krstitelj, i Isus i Pavao su postili. Međutim, oni su se prema postu odnosili i kritički. U Isusovo je vrijeme post postao odveć formalističkim, izvanjskim činom, samo obvezatnim i pobožnim činjenjem, površnim običajem. Protiv toga je Isus prosvjedovao:

„I kad postite, ne budite smrknuti kao lice-mjeri. Izobličuju lica da pokažu ljudima kako poste... Ti naprotiv, kad postiš, pomaži glavu i umij lice da ne zapaze ljudi kako postiš, nego Otac tvoj, koji je u skrovitosti. I Otac tvoj, koji vidi u skrovitosti, uzvratit će ti“ (Mt 6, 16-18). Taj pobožni čin ne smije postati samom sebi ciljem i isticanjem neke veće pravednosti pred Bogom. Više od posta vrjednovali su spremnost pomoći bližnjemu, služiti širenju kraljevstva Božjega.

„Radosno svjedočite svoju vjeru, dječice“

Danas je opet postalo bitnim svjedočiti svoju vjeru. Blažena Djevica Marija zna od kolike je važnosti svjedočiti svoju vjeru upravo danas, u vrijeme velikih otpada od Boga i prepuštanja nećudoređu. Grčki izraz u novozavjetnim spisima za svjedočenje vjere u Boga, u Isusa Krista, njegova Sina, u evanđelje, veli se *martyria*. Muževi i žene koji su svojim životom posvjedočili svoju vjeru u Boga zovu se u prvim kršćanskim vremenima *martyres*, svjedoci vjere, izraz koji je ujedno značio *mučenike* za vjeru. U ivanovskim spisima je „svjedočiti“ teološki bremeniti pojam, povezan s *objavom, evanđeljem, i naviještanjem* (Iv 3, 11; 8, 18.38-40; 15, 27; 1 Iv 4, 14). „Svjedočiti“ je istoznačnica za „objaviti“, jer se svjedočanstvo prima kao svečana potvrda iskustva koje je Sin imao kod Oca.

Vjernici su snagom krštenja usađeni u vjeru Crkve pa tako postaju svjedoci koji prenose i nastavljaju svjedočanstvo čiji je izvor Isus Krist i njegovi učenici. Zasluga je Drugoga vatikanskog koncila da je obnovio kategoriju svjedočanstva vjere novim i aktualnim izrazima. Pojam se u koncilskim dokumentima pojavljuje preko sto puta, no što je još važnije, on je opisan kao oblik i izraz koji ujedinjuje kršćansko bivanje i djelovanje. Zada-tak je svjedočenja "uvjeriti" drugoga u dobrotu i istinitost svoga sadržaja, kako bi ga se učinilo dionikom vlastite sreće. Na taj uvjet upozorava i izričaj Rimskog biskupa Pavla VI. u *Evangelii nuntiandi*: „Suvremeni čovjek radije sluša svjedoke negoli učitelje... ako sluša učitelje, sluša ih zato što su svjedoci“ (Evangelii nuntiandi 40).

Svjedočanstvo ne može biti samo osobno; ono ima bitno crkvenu sastavnicu koja ga obilježava uvijek i svuda kada treba svjedočiti vjeru cijele Crkve. Puni-na svjedočanstva se dosiže u trenutku u kojemu onaj koji ga prima i sam postaje svjedokom; u tome se prosuđuje istinitost i uvjerljivost vlastitoga svjedočenja. Kršćansko svjedočanstvo je plod milosti; ono je, dakle, ponajprije inicijativa Boga koji bira i izabire to poslanje. (*Enciklopedijski teološki rječnik*, Kršćanska sadašnjost, str. 1130-1132).

ANTROPOLOŠKO-BIBLIJSKE I RELIGIOZNO-DUHOVNE DIMENZIJE HODOČAŠĆENJA, S KONKRETNOM PRIMJENOM NA MEĐUGORJE (I.)

Čovjek u sebi nosi duboku čežnju za ostvarenjem samoga sebe. To svoje ostvarenje čovjek neprestano traži i ono što traži može se izraziti riječju: Čovjek je biće koje teži za mirom. Stoga se bez dvojbe može kazati da je čovjekov dom tamo gdje nalazi „svoj mir“

fra Slavko Barbarić

I. Čovjek u potrazi za Bogom

Hodočašća su poznata svim religijama. Ona su izraz čovjeka koji traži Boga na mjestima gdje se Bog posebno objavljuje, gdje je darivao ljudima mogućnost da lakše osjete njegovu nazočnost, ili kod posebno nadarenih osoba koje su svojim darovima postajale posebnim znakom Božje nazočnosti. Stoga postoje hodočasnička mjesta koja privlače ljude i ljudi ih posjećuju tražeći nova iskustva Boga, odnosno iskustvo mira, radosti, ljubavi, nade. Svakim hodočašćenjem čovjek se pokreće iz svoje svakidašnjice, ostavljajući posao, obitelj, prijatelje, sigurnost i polazi na put nošen svojom čežnjom za novim susretom s Bogom.

Iako je u temelju svakoga hodočašća čežnja za Bogom, izlazak iz svakidašnjice i otvaranje božanskom, što je primarni motiv svakoga hodočašćenja, postoje zacijske i sekundarni motivi današnjega hodočašćenja – upoznavanje svijeta i krajeva, naroda i njihovih običaja. Ako se dogodi da se samo na tome ostane, onda je to turizam. I primarnom motivu i svim mogućim sekundarnim motivima velika je pomoć čovjekova znatiželja, koja u prvome trenutku može nadići sve druge motive. Postoje hodočasnička mjesta koja su nastala izravnim Božjim zahvatom u život jednoga čovjeka ili više ljudi (uglavnom su tako nastajala marijanska hodočasnička mjesta povezana s ukazanjima) ili su nastajala polako tijekom vremena, vrlo često nakon smrti nekoga posebnog izabranika Božjega ili pak karizmatičkim zahvatima pojedinih ljudi u Crkvi. Neovisno od toga kako su hodočasnička mjesta nastajala, u svima čovjek-hodočasnik traži uvijek isto. Budući da ipak često dolazi s različitim motivima, dužnost je ljudi koji organiziraju rad u hodočasničkim mjestima svakom hodočasniku pomoći da u sebi postane svjestan prave motiva-

cije hodočašća: to je susret s Bogom, koji čovjeka čeka. Da bi se moglo hodočašća oblikovati, treba uključiti sva sredstva koja stoje na raspolaganju da bi se onda moglo dogoditi ono što se treba dogoditi: Susret Boga koji čeka i čovjeka koji traži. Zato je potrebno imati u vidu tko je čovjek i što on hoće te ono što Bog nudi kao odgovor. Posebno nam hodočasničko raspoloženje dopušta kazati da je čovjek po sebi PITANJE I TRAJENJE ODGOVORA, A BOG JE ODGOVOR I ČEKANJE TRAJITELJA.

II. Čovjek traži mir

Čovjek je duhovno-duševno i fizičko biće. Obdaren je razumom, slobodnom voljom i širokim spektrom duševnih doživljavanja. Čovjek u sebi nosi duboku čežnju za ostvarenjem samoga sebe. To svoje ostvarenje čovjek neprestano traži i ono što traži može se izraziti riječju: Čovjek je biće koje teži za mirom. Stoga se bez dvojbe može kazati da je čovjekov dom tamo gdje nalazi „svoj mir“. Potraga za mirom je glavni motiv svake čovjekove radnje i cijeloga života. Iskustvo nam govori da je čovjek spreman činiti sve dobro – do žrtvovanja vlastitog života – kad na tom putu osjeti „mir“. Ali isto tako, ako čovjek ne nađe mir čineći dobro i otvarajući se pozitivnim ljudskim vrijednostima, počinje tražiti mir u svijetu negativnoga i razornoga. Tako čovjek može uništiti sebe, uništavati druge ljude i sve oko sebe, a sve tražeći mir. Ako promatramo rast i razvitak čovjeka od njegova začeca, onda otkrivamo da mu je potreban mir da bi rastao i razvijao se. Ako je majka u miru, onda će i dijete koje pod srcem nosi uživati mir i „radosno“ se razvijati. Dode li mir majke u pitanje iz bilo kojega razloga dok nosi dijete pod svojim srcem, dijete se rađa s dubokim posljedicama nemira kojih se ponekad ni cijeli život

ne može osloboditi. Dijete, kad se rodi, da bi mirno moglo nastaviti svoj život u svijetu, želi biti prihvaćeno i ljubljeno. Iskustvo također pokazuje da mnoga djeca proživljavaju teške nemire zbog ljubomore, čim shvate da obitelj očekuje novo dijete. Tek iskustvo da novim rođenjem nije ugroženo, nego obogaćeno, i kad ima iskustvo da je i dalje ljubljeno i prihvaćeno, vraća mir djetetu. Rastom i razvijanjem se ništa ne mijenja, samo će čovjek na drugačiji način iskazivati svoje nemire i na drugi način tražiti svoj mir – ili na pozitivnom ili na negativnom putu. Ovdje nam se postavlja temeljno pitanje: Je li čovjek prognanik koji je nekad davno izgubio „dom mira“ i nastoji ga uz sve uvjete pronaći, ili mu je u srce usađena čežnja za mirom koji nadilazi sva obećanja koja mu svijet u kojemu živi nudi? Ovdje nam nije zadaća analizirati sve antropološko-psihološke postavke i odgovore, jer je jedno svima jednako: Konkretni čovjek, obdaren razumom, slobodnom voljom i dušom, želi živjeti u miru, a svijet koji iskustveno doživljava ne osigurava mu potpuno taj mir, stoga ga neumorno i traži i ne može se odreći želje za njegovim ostvarenjem. Da bi doživio mir i ostao u „svom domu mira“, moraju biti zadovoljene sve razine čovjeka, tj. razum, slobodna volja, duh i duša.

U tome se čovjek bitno razlikuje od životinjskoga svijeta. Životinje ne nadilaze same sebe u potrazi za mirom. Dovoljno je da su site i napojene, da zadovolje svoje instinktivne potrebe, i one ostaju mirne. I najkrvoločnije životinje gube agresivnost zadovoljavanjem instinktivnih potreba. Ne možemo zaboraviti da postoje antropologije te psihologije i sociologije koje pokušavaju uvjeriti čovjeka da mu je za mir potrebno malo više nego životinjama, ali to malo više ne nadilazi nikako horizonte ovoga svijeta. Opet nam isku-

Prema biblijskom izvještaju, dakle, čovjek je jednom uživao mir, ali ga je izgubio i bio istjeran iz raja, postao prognanik. Progonstvo se pretvara u hodočašćenje, jer Bog nije ostavio čovjeka nego mu je dao nadu, najavio Ženu s djetetom koja će pobijediti zlo i vratiti čovjeka u izgubljeni raj, u novi „dom mira“

stvo potvrđuje da, što je čovjek na fizičko-instinktivnoj razini zadovoljniji, tim više postaje nemirniji, agresivniji i time opasniji za sebe i za okolinu, ako njegovo biće ne bude prožeto duhovnim stvarnostima.

III. Biblijska slika o čovjeku - nemirni prognanik

Biblijska slika o čovjeku je transcendentna. Čovjek je stvoren na sliku i priliku Božju (usp. Post 1, 27 sl.). Bog mu je dao mogućnost da s njim surađuje i u zajedništvu s Bogom ostvaruje svoj mir i sreću na ovoj zemlji. Čovjek je bio stavljen u zemaljski raj gdje je uživao mir u prijateljstvu s Bogom. Dogodilo se, međutim, nešto što biblijski izvještaj naziva istočnim grijehom. Čovjek je pogriješio jer je posegnuo za nečim što je bilo zabranjeno i time uništio zajedništvo s Bogom i međusobno zajedništvo. On više ne podnosi nazočnost Božju, jer su ga Božji koraci, odnosno Božja nazočnost preplašili i on se sakrio. Po čovjeka, posljedice su teške. Krivnju ne priznaje nego ju prebacuje na drugoga: čovjek – Adam – na svoju ženu Evu, a Eva na zmiju-sotonu, koja ju je prevarila. I čovjek gubi mir, ugrožena je njegova egzistencija, jer se sve okrenulo protiv njega i on mora napustiti zemaljski raj, mora izići iz svoga „doma mira“ i biti prognanik izložen poteškoćama i problemima, mukotrpnom radu, mora jesti gorki kruh teško rađeci (usp. Post 3, 17-19). Prema biblijskom izvještaju, dakle, čovjek je jednom uživao mir, ali ga je izgubio i bio istjeran iz raja, postao prognanik. Progonstvo se pretvara u hodočašćenje, jer Bog nije ostavio čovjeka nego mu je dao nadu, najavio Ženu s djetetom koja će pobijediti zlo i vratiti čovjeka u izgubljeni raj, u novi „dom mira“. Cijela biblijska povijest ukazuje na čovjeka koji luta i traži Boga, Boga koji se objavljuje i ide u susret čovjeku i nudi mu mir.

Prema biblijskom izvještaju, čovjek je razapet između sjećanja na život u raju i unutarnje potrebe za konačnim ulaskom u mir koji je obećan već ovdje na zemlji, ali se konačno utvrđuje u vječnom Božjem kraljevstvu, kraljevstvu mira, pravde i istine. Proci su neprestano uzdisali za mirom, molili i pjevali o miru koji će Gospodin u svojoj ljubavi dati svomu narodu. Sva proročka očekivanja su se trebala ostvariti u Mesiji koji će doći i stvoriti nove uvjete za ostvarivanje konačnog, mesijanskog mira.

(Nastavlja se)

LJUDSKA KONAČNOST

Oni koji su duboko svjesni svoje konačnosti i Božje beskonačnosti znat će da nijedna kriza nije toliko pogubna kao kriza vjere. Kriza vjere, zapravo, uzrokuje svaku drugu krizu. Nismo li danas upali upravo u takvu krizu - krizu vjere? Izlaz je tako moguć i jasan. Izlaz koji se gotovo nitko ne usudi predložiti. Vraćanje Bogu i vrjednotama koje nam naviješta Radosna vijest

s. Dominika Anić

Nalazimo se u mjesecu u kojem na poseban način razmišljamo o svojoj ljudskoj prolaznosti, o smrti kao stvarnosti kojoj nitko ne može umaći, koja je nepobitna potvrda naše konačnosti, naših ljudskih granica i krhkih nastojanja da produžimo sebi dane.

Istina je da svatko od nas uvijek nailazi na istu, nepremostivu barijeru naše ljudske konačnosti. Ali isto tako je istina da se uvijek iznova susrećemo s napašću da podlegnemo krivom vjerovanju kako je čovjek svemoćan i besmrtn. Ovo krivo vjerovanje nije se pojavilo tek s tehničkim mogućnostima novoga doba, već je ono napasna predodžba stara koliko i čovjek sam, od prvoga grijeha naših praroditelja kad je čovjek sebi uskratio prihvaćanje svoga čovjštva u njegovoj konačnosti, a time i prihvaćanje ovisnosti o Bogu. Od tada pa do dana današnjeg svaki čovjek je koprcu u borbi za tu svoju „samostalnost“ i konačnost. Tako često zaboravimo na činjenicu da smo tek „zemljani“ ljudi i da smo bez Božjega daha tek hrpa praha koji se u trenu može rasuti i ne pamti ga više ni mjesto njegovo.

Biti kao Bog

U čovjeku od samih početaka tinja neutaživa potreba biti kao Bog. Svaka je borba na ovom području besmislena jer uvijek završi novim razočaranjem u čovjeka, uvijek iznova udaramo u neprolazne zidove svoje konačnosti i nužno moramo priznati da ima netko tko ravna našim životima i komu nam je dati „račun“ za zemaljski život. Nismo svoji, podsjetit će nas i apostol Pavao, otkupljeni smo i pripadamo Onomu tko je za nas platio otkupninu, položio život. I svako naše bolno iskustvo na ovom području želi nas samo dovesti do spoznaje da trebamo prihvatiti svoju konačnost, svoje granice.

Iščitavajući Sveto pismo vidjet ćemo kako nam ono svako malo pred oči stavlja našu ljudsku konačnost, našu smrtnost i nesposobnost živjeti prema Božjoj

volji, a time i u skladu s našom najdubljom bitom. Znamo kako se tako često nasmučemo na grebenima svojih prevelikih očekivanja od nas samih, naše pameti, snalažljivosti, sposobnosti... I Bog nas uvijek iznova mora izvlačiti iz našega ropstva na koje tako lako nasjednemo i prihvatimo ga, a sve pod izlikom velike slobode ili prava da mi sami upravljamo svojim životom. Tako često iskusiemo kako nas zamršenost naših vlastitih emocija želi progutati oduzimajući nam sposobnost svjesnoga razlučivanja. I dođemo uvijek iznova do spoznaje kako ne možemo sami, kako se naša snaga krije u Božjem zahvatu i djelovanju u našim životima. A čovjeku je tako teško priznati svoju upućenost na Boga, jer bi htio po svaku cijenu sam svime ovladati. Htio bi konačno biti kao Bog, u sebi posve smiren, da nikomu ne polaže račune i da ni o kome ne ovisi.

Put poniznosti

U ovom slučaju na našem životnom putu može nam jedino poniznost pomoći. Poniznost znači odvažiti se sići u svoju vlastitu konačnost i zemljanost. Prihvatiti da smo uzeti od zemlje i oblikovani iz praha.

Ako ne naučimo silaziti u ovu stvarnost svoje zemaljske konačnosti, u napasti smo da postanemo preuzetni i slijepi. A to je pogubno za naš ljudski i duhovni put jer dovodi do toga da pred vlastitom stvarnošću zatvaramo oči. Koliko samo ljudi luta „zatvorenih očiju“?

Ljudi koji nisu spremni na suočenje sa svojom konačnošću žive u obmani, drže se čvrsto svoje idealne slike, svoje slike idola koju su o sebi načinili. A to onda vodi do tle da žive u trajnome strahu kako bi netko mogao razbiti tu sliku ili, u najgorem slučaju, zaviriti iza brižno navučene fasade ugodnih boja. To bi moglo dovesti do raspuknuća privida i čovjek bi ostao ogoljen, nezaštićen i izložen oslobađajućoj istini na koju nije pripravan.

Radosna vijest

Novi zavjet ne ostaje tek pri činjenici da nas potakne kako bismo prihvatili svoju ljudsku konačnost nego nam naviješta Radosnu vijest da sam Bog silazi u našu ljudskost kako bi nam pokazao put do vječnosti. Neizmjerni Bog postaje konačni čovjek da bi nas sa sobom u Isusu uveo u besko-

načnost. U Isusu Kristu Božja se neizmjernost povezuje s čovjekovom konačnošću. Stoga nam nije više potrebno biti kao Bog, jer nas je sam Bog pobožanstvenio svojim učovječenjem.

U posljednjem iskustvu naše konačnosti, u iskustvu granice smrti, dolazimo do spoznaje da mi jesmo smrtni, propadljivi ljudi, ali da smo na neki način i besmrtni u Bogu. Tu se ostvaruje ona naša vječna čežnja za besmrtnošću, ali ne na naš nego na Božji način.

Danas smo svjedoci kako je riječ križa dobila najviše prostora u našem životu. Njome nas, kao zastrašujućom iglom stvarnosti naše svakidašnjice, neprestano podbadaju, ne bi li nas odvratili od onoga bitnog, od svjesnog življenja svakoga darovanog nam trenutka. I nije kriza

U čovjeku od samih početaka tinja neutaživa potreba, biti kao Bog. Svaka je borba na ovom području besmislena jer uvijek završi novim razočaranjem u čovjeka, uvijek iznova udaramo u neprolazne zidove svoje konačnosti i nužno moramo priznati, ima netko tko ravna našim životima i komu nam je dati „račun“ za zemaljski život

– nikada nije ni bila – odlučujuća za bitne odrednice našega svakidašnjeg života. Ne kriza nego nada i pouzdanje u Božju providonosnu ruku koja svime upravlja. Moćnici ovoga svijeta koji misle da mogu biti kao Bog proizveli su krizu kao produkt svoje nemoći da ovladaju svime. Ne mogu priznati svoje granice, svoju konačnost, i onda tu svoju nemoć sakrivaju iza termina zvanog „kriza“, opet vjero-

jatno – možda i s nesvjesnom namjerom – da se njih slavi, da se njih moli za pomoć. Da se oni mali poklone njima „velikima“ i da ih onda oni „spasavaju“, kako bi sebi pripisali ulogu spasitelja od svjetske krize.

U krizi s Bogom

Oni koji vjeruju u Božje djelovanje nikada si ne će dopustiti nasjesti na ovakve floskule, ma koliko uvjerljivo zvučalo njihovo zastrašivanje. Oni koji su duboko svjesni svoje konačnosti i Božje beskonačnosti znat će da nijedna kriza nije toliko pogubna kao kriza vjere. Kriza vjere, zapravo, uzrokuje svaku drugu krizu. Nismo li danas upali upravo u takvu krizu – krizu vjere? Izlaz je tako moguć i jasan. Izlaz koji se gotovo nitko ne usudi predložiti. Vraćanje Bogu i vrjednotama koje nam naviješta Radosna vijest.

Svaka kriza u sebi krije silni potencijal da se iz nje izide zreliji, bolji, sposobniji za sagledavanje stvarnosti kakva jest. Kriza je uvijek test koliko vjerujemo, koliko smo Božji, a koliko se oslanjamo samo na ljudske sposobnosti i moći koje nisu male, i koje su dobre jer nam ih je Bog dao i koje trebamo razvijati, ali one nikako, ma kolike bile, nisu konačne ni presudne u našim životima. Dobre su ukoliko se njima služimo, a mogu biti pogubne ako im se počnemo klanjati i služiti im. Što im se više izručimo, one će nas više određivati i činiti nesretnima ako nam nešto izmakne kontroli. A uvijek nešto izmakne kontroli.

Mjesec studeni je mjesec kad se posebno spominjemo onih koji nam svjedoče o našoj konačnosti i da će doći trenutak kad će svatko od nas morati napustiti ovaj život, bio on proživljen u krizi ili bez nje, te prijeći na drugu obalu. Mjesec je sjećanja na naše pokojne.

Svaki posjet groblju za nas bi trebao biti novi poticaj da ozbiljno razmislimo o smjeru svojih života, o svome odnosu prema prolaznosti i, konačno, o svojoj vjeri u Božju vječnost.

Suzanna Lidija Paris

PREPLAVILA ME NAJVEĆA MOGUĆA, NEOBJAŠNJIVO DUBOKA VJERA

Jednog lipanjskog dana 1981. vozač hitne pomoći rodom iz Međugorja uzbuđeno nam je ispričao da su „neka djeca“ vidjela Gospu i da se oko njih počeo okupljati narod. Iako sam kao djevojčica u Đakovu prošla urednu vjeronaučnu izobrazbu, godine studija medicine učinile su me skeptičnom prema svemu što se ne može izmjeriti, izvagati, opipati i znanstveno provjeriti. Ovu priču smatrala sam smiješnom i neozbiljnom

dr. Darinka Šumanović-Glamuzina

Rodena sam u Osijeku, a živjela sam u Đakovu gdje sam završila osnovnu školu i gimnaziju. Studirala sam medicinu u Zagrebu gdje sam upoznala svog supruga podrijetlom iz Brotnja, iz Hercegovine, kamo sam nakon udaje došla živjeti i raditi.

Radila sam kao liječnica opće prakse svega nekoliko mjeseci kad se zbio događaj koji je u potpunosti promijenio moj duhovni svjetonazor. Bila sam „nova“ u kraju i nisam dobro poznavala niti ljude niti običaje. Uz svu surovost koju sam naslućivala u mentalitetu, osjećala sam da je prividna vanjska grubost produkt stoljetne patnje i da su ljudi emotivno topli i suosjećajni.

Jednog lipanjskog dana 1981. vozač hitne pomoći rodom iz Međugorja uzbuđeno nam je ispričao da su „neka djeca“ vidjela Gospu i da se oko njih počeo skupljati narod. Ignorirala sam tu priču jer sam i prije znala čuti da neke djevojke po selima znaju imati vizije Gospe i da je obično riječ o vrsti psihičkih problema koje pokušavaju riješiti izmišljenim pričama. Iako sam kao djevojčica u Đakovu prošla urednu vjeronaučnu izobrazbu, godine studija medicine učinile su me skeptičnom i kritičnom prema svemu što se ne može izmjeriti, izvagati, opipati i znanstveno provjeriti. Kao vrlo ambiciozna liječnica odgojena u duhu egzaktnosti i materijalizma, smatrala sam da svaka neutemeljena priča mora biti raskrinkana, a problem rasvijetljen i raspravljen. Ovu priču smatrala sam smiješnom i neozbiljnom.

Ostala sam prilično zbunjena onim što sam čula

Kao u kazalištu, čekala sam ishod „događanja u selu“ koja su uzburkala narod i sve duhove u ovom kraju ali i u državi. Bilo je gotovo nevjerovatno da mala skupina djece s nekom „fantastičnom pričom“

uzbudi toliko ljudi i čudila sam se, nakon nekoliko dana, kako se „stvar“ nije smirila nego se još „pogoršavala“. U sebi sam razmišljala: riječ je o primitivizmu običnog puka, a vlast koja je kao nešto pokušavala kontrolirati, činila se nesposobnom i nedoraslom problemu.

U takvom razmišljanju zatiče me dolazak „vidjelaca“ u Dom zdravlja, nakon što ih je naš vozač vraćao s pregleda kod psihijatra u Mostaru. Direktor Doma zdravlja nas nekoliko liječnika poziva da „malo porazgovaramo s djecom“ i da dobijemo dojam o djeci. U razgovor ulazim jako zain-

teresirana, poput detektiva, sa željom da pronađem „slabe točke“ takve „fantastične priče“ i da se farsa što prije prekine na medicinski stručan i znanstven način. Postavljamo djeci pitanja o tome kako, gdje i što su vidjela. Djeca odgovaraju. Uvjerena su u ono što govore, priča je cjelovita, vidi se da su imala isti doživljaj i na neki način (za mene tada veoma neobičan, jer to, naravno, nisam očekivala) ona su ustrajna u objavi svoga doživljaja, hrabra i nezbunjiva (mi smo ih, naravno, pokušavali zburniti). Bila sam iznenađena odgovorima jer su mi se činili neuobičajeno zreli i cjelovi-

ti s obzirom na razinu obrazovanja koju su djeca imala.

Ostala sam prilično zbunjena onim što sam čula. Možda je tada u znanstvenom smislu napravljen metodološki propust (trebalo je djecu ispitivati odvojeno i poslije uspoređivati priču i emocije), ali u to doba, u takvim okolnostima, nije se moglo drugačije i sve ostalo bi bilo smiješno i pretjerano. Znala sam tada za još jedan psihijatrijski fenomen: hipnozom se mogu postići takva stanja da izmanipulirana osoba ima stvarne somatske simptome sugerirane od strane manipulatora. Imala sam dvojbu: ili je riječ o vrsti hipnoze kojom netko manipulira djecom ili je to stvarno neki fizički izvanzemaljski fenomen (puno pročitanih SF romana u mojoj glavi!). U takvom intimnom razmišljanju zatekao me je direktor i pozvao da s njim budem nazočna prilikom ukazanja u Bijakovcima, da kao liječnička ekipa „odradimo“ terenski uviđaj. On je, kao važan čovjek u općini, vjerojatno imao zadatak na neki način imati barem formalan medicinski nadzor nad događajem koji

je polako izmicao nadzoru cijele zajednice. Nisam dobila nikakve obvezujuće zadatke, više sam trebala biti samo formalno nazočna (tako sam to tada shvatila) kao liječnica.

Došli smo prvo u kuću vidjelice Vicke u Bijakovcima. I ulica i kuća bile su pune ljudi. Direktor je znao obitelj, a i oni njega. Predstavio nas je i rekao da moramo biti tu dok se to „događa“.

Obitelj nije imala ništa protiv. Svi su molili s krunicom u ruci. Meni su također dali krunicu. U jednom trenutku Vicka i svi za njom su se ustali i pohitali uz brdo. Direktor i ja također za njima, gotovo smo trčali. Imala sam dojam da je na brdu već nekoliko tisuća ljudi, što me šokiralo. Bilo je izuzetno vruće lipanjsko kasno popodne s još visokim suncem.

Došli smo na mali proplanak i tu sam odjednom vidjela svu djecu vidoce kako su se poredali i stali moliti krunicu. Držeći svoju krunicu samo formalno (da im budem blizu) gledala sam kako se ponašaju, očekujući da ću na taj način brzo vidjeti o „kakvoj vrsti stanja svijesti“ je riječ i razot-

kriti moguću manipulaciju ili neku parapsihološku pojavu uvjetovanu kozmičkim, do tada neidentificiranim pojavama.

Htjela sam sama sve provjeriti

Ipak, ono što se tada počelo događati nadmašuje sve moje pretpostavke i potpuno me zbunjuje. Nakon što su izmolila krunicu, u jednom trenutku sva djeca kleknule i povikale EVO JE. To je bilo tako jednoglasno da sam se štrećnula. Djeca su počela slušati „viziju“. Vidjela sam da svi komuniciraju s tom VIZIJOM. Njihove oči su blistale. Postavljali su i oni pitanja i klimali glavom (dobivali su odgovore!). Mene je iznenađalo zahvatilo uzbuđenje istraživača. Htjela sam do kraja „istražiti“ prirodu POJAVE. Do tog trenutka moj stav prema Bogu se, najblaže, može nazvati agnosticizmom, a da je to Gospa uopće nisam vjerovala, štoviše, željela sam da se stvar što prije okonča, a moj će „nalaz“ biti pri tome presudan. Da bih svoje sumnje u manipulaciju ili u „nešto drugo“ potvrdila, morala sam se izložiti nekoj vrsti vlastitog iskustva. Htjela sam sama sve provjeriti.

Pitala sam djecu mogu li i ja postaviti pitanja toj POJAVI. Na moje zaprepaštenje, djeca su se prvo obratila toj POJAVI i pitala je za dozvolu. Tada sam postavila nekoliko pitanja, među kojima: TKO je ona i zašto se baš pojavila u Bijakovcima (tada mi se to selo činilo kao sami kraj svijeta!). Pojava je rekla da je KRALJICA MIRA. To znam po svom vlastitom zaprepaštenju nakon tog odgovora (kakvog mira, pa mir je na svijetu i čemu takav naglasak na miru?). Za Bijakovice je odgovor bio da je tu zato što ovdje narod ima snažnu vjeru. Nakon nekoliko pitanja, htjela sam do kraja iskusiti prisutnost vizije pa sam pitala mogu li je i opipati. Zapravo, još uvijek nisam vjerovala u pojavu Gospe i željela sam iznaći način da vidoce nekako stručno raskrinkam. Vidioci pitaju GOSPU mogu li joj prići, a ona potvrđuje. Oni mi pokazuju gdje ću doći i gdje je GOSPA. Ja prilazim (sada sam već uplašena, ali povratka više nema, želja da se pojava ispita (EGO!) je jača od slabašne vjere u mogućnost takve vrste istine. Pokušavam rukom osjetiti nešto od POJAVE, ali ništa ...

Preplavio me osjećaj: Djeca vide, vide isto, to je zaista Gospa!

Djeca u istom trenutku poviču, OTIŠLA JE, i ja sada sa stidom pomišljam da je otiš-

Nastavak na 28. stranici >>

OD KULTURE SMRTI DO CIVILIZACIJE ŽIVOTA (I.)

Gabriele Kubu, spisateljica, rođena je 1944. Živi u Bavarskoj (Njemačka). Majka je troje djece. Studirala je sociologiju te sudjelovala u studentskoj revoluciji 1968. Bila je prevoditeljica iz područja psihologije i ezoterije preko dvadeset godina. Napisala je nekoliko knjiga o vjeri, međuljudskim odnosima, spolnosti i rodu

Gabriele Kubu

Na blagdan Svih svetih 1996. god. prvi sam put bila u Međugorju i tada mi je po Gospinu zagovoru bilo darovano obraćenje. Tada još nisam pripadala Katoličkoj Crkvi.

Vrijeme traženja

Kao osmogodišnja djevojčica, na vlastitu želju, krštena sam u evangeličkoj crkvi. Moja se vjera s vremenom izgubila. Bila sam član studentskog pokreta godine 1968. čije se glavno usmjerenje sastojalo u komunističkoj ideologiji, seksualnom oslobađanju i feminizmu. Po završetku studija sociologije i jednogodišnjeg rada na sveučilištu krenula sam autostopom u svijet... God. 1973. Bog mi je darovao dva iskustva kojima mi je nedvojbeno pokazao da postoji. Moja je sreća trajala samo pola godine. Bog nam često daruje početnu milost koja nam, poput svjetionika, daje orijentaciju. Nakon toga počinje naš osobni trud, pri čemu nismo sami. Crkva nam daruje sve što na tom putu trebamo, no moj put prema Crkvi u to su vrijeme zapriječile predrasude koje nam se iz dana u dan besramno nude, znate i sami: križarski pohod, inkvizicija, celibat, svećeništvo za žene... Više od dvadeset godina odgovore sam tražila na području ezoterije i psihologije, no to su putovi na kojima se ne može susresti Boga. Nitko mi u to vrijeme nije rekao: dođi, upoznat ću te s Isusom, dođi pred Presveto.

Na vratima Crkve

Godine 1977. upoznala sam svojega budućeg supruga. Zaljubili smo se, počeli živjeti zajedno, dobili dijete, vjenčali se na općini, dobili još dvoje djece... i rastali se 18 godina poslije. To je danas uobičajen redoslijed. *To je pogriješan redoslijed! Opađaju šanse za sretan obiteljski život. Da-*

nas znam ispravan redoslijed: zaljubiti se, snubiti, upoznati, razlučiti, zaručiti se, još dublje razlučiti, vjenčati se, početi živjeti zajedno, dobiti djecu. Na taj način *rastu* šanse za ispunjenjem naše čežnje za ljubavlju i obitelji.

Kada je moj muž na Novu godinu 1996. odselio i ostavio me samu i tužnu s troje maloljetne djece, jedna mlada susjeda pokucala je na moja vrata i rekla: „Moli se!“ Donijela mi je deveticu s velikim Isusovim obećanjima. Svaka je molitva završavala riječima: „Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po tvojoj riječi.“ Na kraju te devetnice znala sam da ću postati katolkinja. Vrata Crkve konačno su mi se otvarala...

Knjiga pod naslovom „Moj put prema Mariji“ postala je dnevna lektira na mom putu od duha ovoga svijeta do vjere. Ta je knjiga pomogla mnogima da od uzaludnih pokušaja za samospašavanjem dođu do Isusa Krista, jedinoga Spasitelja. Danas se pitam kako se uopće može živjeti bez vjere u Uskrsloga Gospodina.

Sigurno ima ljudi koji proživljavaju nešto slično. *Nemojte prestati tražiti, jer tko traži taj nalazi.* Sveti Otac kaže: koliko ima ljudi, toliko ima putova prema Bogu. Svatko se može osloniti na Isusovu riječ: „Stojim pred vratima i kucam, tko čuje moj glas i otvori, doći ću k njemu i s njime blagovati“ (usp. Otk 3,20). Naš način života ne da nam čuti to kucanje na vratima. Tko živi s čepićima u ušima, tko svoj unutarnji svijet ispunjava slikama horora i seksa kojih se onda više ne može riješiti, tko se omamljuje alkoholom i drogama ili ide u krevet s momkom ili djevojkom pokupljenim u nekom diskoklubu – ne može čuti kucanje. A oni pak koji u tome ne sudjeluju u današnje se vrijeme osjećaju kao čudaci.

foto Diani

U kakvom svijetu živimo?

Društvo u kojem ste rođeni sve te stvari drži posve normalnima. Otežava vam odluku za dobro a olakšava vam otklizavanje prema zlu. Za to društvo odgovornost snosi *moja* generacija, takozvana generacija 1968. Želim vam reći što se dogodilo ovih posljednjih 40 godina da shvatite u kojem vremenu živite, i da otvorite oči i drugima.

Godine 1968. su studenti u zapadnim zemljama izašli na ulice da bi pijukom lijeve, socijalističke ideologije uništili kršćanski temelj sustava vrijednosti. Njihove su parole bile *borba protiv malograđanske obitelji, vodi ljubav a ne rat, moj trbuh pripada meni.*

To je bilo vrijeme u kojem je Simone de Beauvoir trubila u trublju radikalnog feminizma. Tvrdila je: „Osoba se ne rađa kao žena, od nje se napravi žena.“ Podjarivala je žene parolama kao što su: „Izađimo iz ropstva majčinstva!“ To je bilo vrijeme tzv. seksualnog oslobađanja. Koje su posljedice? Nije došlo ni do kakvog oslobađanja, nego do društva koje je opsjednuto seksom, društva u kojem su mnogi ljudi postali robovi svojega seksualnog nagona i to drže slobodom. Ali to nije sloboda. Slobodni postajemo kad smo dovoljno snažni učiniti ono što smo spoznali da je istinito i dobro.

U međuvremenu je sve otišlo još mnogo dalje. Razvoj događaja skriva se iza naziva *rodno opredjeljenje*. Ta ideologija želi dokinuti spolni identitet muškarca i žene. Tvrdi da je čovjek slobodan odabrali svoj spol, dakle svojevrijedno odlučiti želi li biti muškarac ili žena. Sva seksualna usmjerenja trebala bi biti jednakovrijedna: hetero, homo, bi ili trans-seksualno, dakle hoće li netko imati spolni odnos s drugim spolom, s istim spolom, malo s jednim malo s drugim ili čak promijeniti svoj spol.

Kulturni i moralni prevrat

Takozvana *prisilna heteroseksualnost* mora biti ukinuta jer navodno izaziva patrijarhat, tj.: seksualna privlačnost prema drugom spolu nam je nametnuta da bi se na taj način održala vlast muškarca. Ta se ideologija pretvara u društvenu praksu zahvaljujući moći i velikim sredstvima Ujedinjenih naroda i Europske unije, kao i nacionalnih vlada, od sveučilišta preko svih institucija i ustanova, sve do škola i dječjih vrtića. Zna li što to znači? *Grijeh postaje zakon, i on se podučava u školama.* Tko to odbija biva kriminaliziran jer potpada pod nove zakonske paragrafe koji se zovu „homofobija“ i „govor mržnje“. Ako vam je ovo još nepoznato, pogledajte na internetu izraz „gender-mainstreaming“ i čudom ćete se čuditi. O toj sam temi napisala dvije knjižice, da bi se ljudi probudili iz sna.

Koje su posljedice ovoga kulturnog i moralnog prevrata? Spomenut ću tri:

1. Raspad obitelji uzrokuje more duševne bijede i goleme troškove za socijalne sustave. Djeci i mladima nije dobro. Statistike vape u nebo: oko 25 posto male djece i mladih imaju psihičke smetnje. Pad uspješnosti u školi, porast narkomanije, zlouporaba alkohola, ovisnost o pornografiji, kriminalitet, seksualno zlostavljanje, rane trudnoće i rani pobačaji.

2. Masovno ubijanje nerođene djece zvano abortus ili prekid trudnoće. Milijuni majki i očeva odlučuju ubiti dijete koje je na putu prema životu. Da su pričekali nekoliko mjeseci, na svijet bi se rodio čovjek, čovjek kao ti i ja, mala beba koja im želi darovati svoj osmijeh i beskrajno povjerenje.

3. Izumiranje europskih naroda. Naraštaji prije vas primili su život, ali mnogi ne žele i sami postati roditeljima. Sve više i više ljudi to ni ne može jer su neplodni. Svaki novi naraštaj je za trećinu manji od prethodnog.

Sve to ima nesagledive posljedice: Ivan Pavao II. našao je pravu riječ za to: Živimo u kulturi smrti.

Uzroci?

Ovakav razvoj svatko može vidjeti golim okom, vide ga i političari, ali se ne smije reći koji mu je uzrok. Uzrok je zlouporaba seksualnosti, obezvrjeđenje seksualnosti. Ona se svodi na zadovoljavanje požude. Zato seksualnost treba biti odvojena od plodnosti i izvučena iz braka koji je štiti. Pritom trpi obitelj: očevi, majke, a prije svega djeca.

Seksualnost je svedena na potrošnu robu i uzdignuta na oltar božanstva. Ako čovjek više ne štuje Boga koji ga je stvorio, onda se klanja svojem vlastitom ja: svo-

jem intelektu, svojoj volji i moći, svojem imetku i žudnji za posjedovanjem, a napose svojim užiticima od kojih je seks na prvom mjestu.

Ta se borba provlači kroz cijelu povijest čovječanstva. Već se prorok Ilija suočio s Baalovim svećenicima riskirajući svoj život zato što su se klanjali lažnomu bogu, a nemoral podignuli na razinu obreda. Ilija je pobijedio, on će i nama danas pomoći u toj borbi.

Pitanje kako smo se odnosili prema svojoj odgovornosti, mojoj generaciji ne će postaviti samo Bog, nego i vaša generacija koja će jednoga dana reći:

Zašto ste dopustili da se Boga sve više i više gura u stranu, da Zlo sve više jača i da nas od malih nogu zavodi? Zašto su se tolike obitelji raspale? Zašto ste ubili milijune naše braće i sestara prije nego što su se rodili? Zašto niste imali vremena za nas? Zašto niste vidjeli našu nevolju?

Željela bih istodobno zahvaliti svim roditeljima koji su se oduprli takvom razvoju događaja i koji su vas vodili na putu vjere svojim primjerom i svojom žrtvom.

U takvom ste svijetu ugledali svjetlo dana.

(Prevela i obradila Lidija Paris - nastavak u sljedećem broju)

Shimila Lidija Paris

RAZMIŠLJANJE JEDNE ŽUPLJANKE

„Bože, kakve lipote!“ reče baka Mara poslije jutarnje Mise u crkvi sv. Jakova, na blagdan Isusova Preobraženja.

Iako je to bila „rana“ sv. Misa za mnogo pokojnih, kako je to običaj u župi Međugorje, i nije bilo propovijedi osim kratkog uvoda u misno slavlje, baka Mara bila je oduševljena mnoštvom svijeta. Crkva je bila dupkom popunjena, kao na Božić! Sudionici 20. susreta mladih još su jednom željeli zahvaliti Bogu i Kraljici Mira na nezaboravnim trenucima koje su doživjeli u Međugorju

Zabilježio fra Karlo Lovrić

„Bako Mare, jesi li sudjelovala u programu za mlade pred vanjskim oltarom naše crkve?“ „Jesam, jesam, sinko, onoliko koliko sam mogla. Hvala Bogu, Radiopostaja 'Mir' sve je prenosila pa sam mogla pratiti tu milinu. Da nije bilo vrućine, bila bih i ja tamo. Sve je bilo dobro i lijepo. Ali ona svjedočenja vjere bijahu nešto posebno. Bože, hvala ti na prevelikom daru kojim nas obasiplješ ovdje u Međugorju!“

Bože, hvala ti na prevelikom daru kojim nas obasiplješ

Moja sugovornica je nastavila: „Jutros sam rano ustala i uključila naš radio. Prati-la sam misno slavlje u pet sati na Križevcu. Rekoše na radiju da je bilo na tisuće mladih. Neki su probravili cijelu noć ispod križa u molitvi. Ti mladi su budućnost Crkve i naroda iz kojeg potječu. Spominjali su i 59 različitih nacija i jezika.

Bože, kad sam čula pjesmu s Križevca – a mogla sam je slušati i bez radija, Križevac je iznad naših kuća – padoše mi na pamet Isus i apostoli, što im se dogodilo na gori Taboru. Petar apostol je zaželio ostati na Taboru i uživati u slavi koju je doživio u preobraženom Isusu. Kakva sličnost! Pa danas je blagdan Preobraženja! Oni s Križevca moraju se vratiti u svakidašnjicu, tako i mi u svakidašnje razmišljanje. Ama, usuđujem se reći da je ovih šest dana druženja s mladima kao gora Tabor gdje mladi mijenjaju ne samo izgled lica, nego mnogo više, mijenjaju svoje srce. Željeli bi i oni ostati u Međugorju! Župnik ih sinoć pozdravlja, a oni svaku njegovu riječ pljeskom odobravaju. On ih poziva na 21. susret mladih u prvom tjednu kolovoza 2010., a oni još radosniji. Godi im pozivnica.

Hvala pokojnom fra Slavku Barbariću što se odvažio prije dvadeset godina nešto ovakvo započeti. Priča mi moj najmla-

di sin da je pokojni fra Slavko sredinom sedamdesetih godina prošloga stoljeća, kao mlad svećenik, s nekolicinom fratara započeo susrete mladeži na Širokom Brijegu. Spominje se brojka od 9.000 mladih na Širokom Brijegu u srpnju one iste godine, 1981., kad se ukazala Gospa u Podbrdu.

Vidimo li što nam Bog po Gospi čini

Kakav bi to bio poticaj za mlade uopće, kad bi se svećenici i župnici više pozabavili mladima! Svi pričaju o nemoralu, kocki, drogi među mladima, a što Crkva i društvo poduzimaju da toga ne bude?!

Koliko razočaranja među mladima! Ne žele preuzeti nikakve bračne i obiteljske odgovornosti! Svaka župa, i ona najmanja, ima na stotine momaka koji ne žele ući u brak, ma ne žele više ništa što imalo obvezuje.

Kakav bi to uspjeh bio, ne samo za mjesnu nego i za cijelu Crkvu u Hrvata, da iza ovoga susreta mladih u Međugorju stoje svi Hrvati!

Jesam ja nepismena i neuka, ali znam što jest, a što nije dobro. Boli me duša kad vidim da je najmanje mladoga svijeta iz naše blizine. Oni 'nemaju vrimenta', propuštiti će kafiće i diskoklubove, kasno liježu pa im nezgodno ustati.

A kako bi i došli poslije onakvih napisa u hrvatskim novinama?! Kao da su novinari potplaćeni ili u dosluhu s neprijateljima Međugorja! Mislila sam da će s padom komunizma prestati napadi na Međugorje, zabrane i slično, ali je još gore nego kad je bio komunizam. Govori se o zabrani ovoj, o zabrani onoj... Bože mi oprost, koliko puta sam u sebi rekla, pa neka sve zabrane, ali ne mogu zabraniti Gospi da se ukazuje komu hoće, kad hoće i gdje hoće.

Pričala mi je kuma Luca – kad su ono započela Gospina ukazanja i počela se moliti krunica i slaviti večernja sveta Misa u našoj crkvi – došli su udbaši početkom kolovoza 1981. i zahtijevali od fra Joze da do-

kine poslijepodnevnu krunicu i Misu u crkvi. Iako su mu zaprijetili zatvorom, on to nije učinio. Fra Jozu su osudili i on je odslužio kaznu.

Ja i moj stari, s djecom i unucima, svaki dan molimo više krunica i slavimo sv. Misu da se vrši Božja volja.

Možda ja malo stranjam jer sam ostarjela, ali još nisam toliko luda da ne vidim što je kroz ovih 28 godina za nas i za čitavu Crkvu Bog po Gospi, Kraljici Mira, učinio.

A kako se mi domaći, ovdje u mjestu, odnosimo prema tom velikom Božjem daru? Zašto se ne ugledamo na ove koji dolaze izdaleka?

Tko je pozvao tolike svećenike?

Preko 600 svećenika sa svih strana svijeta slavilo je svetu Misu te satima i satima ispovijedalo. Radio je spomenuo da je na jednoj večernjoj Misi, koju su komunisti u svoje vrijeme htjeli zabraniti, bilo 525 svećenika i da ih je još barem stotinjak ispovijedalo ispred crkve. A tko je pozvao tolike svećenike? Nikad ih nije toliko bilo! Ja mislim da ih je Duh Sveti pozvao na Gospinu molbu! Isto je i s 50.000 mladih iz cijeloga svijeta! No, nije bilo Hrvatske televizije da s mjesta događaja prenesu svijetu istinu o onome što se vidljivo događalo. Nitko ne prisiljava ni novine ni televiziju, ni bilo koga, da govore ili pišu jesu li ukazanja istinita ili nisu, nego neka samo pošteno izvijeste domaću javnost o onome što su vidjeli. Strani mediji su bili nazočni i oni će sigurno korektno obavijestiti svoje sunarodnjake, kako to i dolikuje novinarskoj etici. Hvala Bogu, barem je Radio Vatikan na hrvatskom jeziku opširnije izvijestio o susretu mladih u Međugorju.

Kažu da već godinama nitko službeno nije razgovarao s vidiocima, a mora se čuti i druga strana. Njih se 28 godina samo optužuje. Prije je to činila komunistička vlast. Više ih je saslušavala komunistička nego crkvena vlast, a upravo bi ona bila dužna barem godišnje razgovarati s vidiocima i to, ako ništa drugo, sačuvati za povijest kao dokaz budnosti. Usudila bih se reći da su mnogi komunisti povjerovali u istinitost onoga što su vidioci govorili ili dok su ih promatrali prilikom ukazanja, kao što je bio slučaj na Cernu onih prvih dana. Bila je hajka na njih kao na zečeve u vrijeme dopuštenoga lova. Djecu su strpali u automobil i odvezli u smjeru Cerna, misleći da ih 'Gospa' ne će pratiti, da će ostati na brdu.

Ne razumijem zašto je tako teško prihvatiti istinitost Gospinih ukazanja

Dragi moj, dobro poznajem vidiocice i njihove roditelje, i iz duše mogu reći da su divni ljudi, bogobojažni, u njihovim kućama odzvanjala je večernja molitva...

Zar bi od takvih ljudi mogli otpasti lašci, prevaranti? Ako bi to bilo moguće, onda ja ništa više ne razumijem. Ne razumijem u što sam potrošila svojih 80 godina kao kršćanka.

Kako prevaranti mogu dovesti u jednu zabitnu hercegovačku župu preko 600 sve-

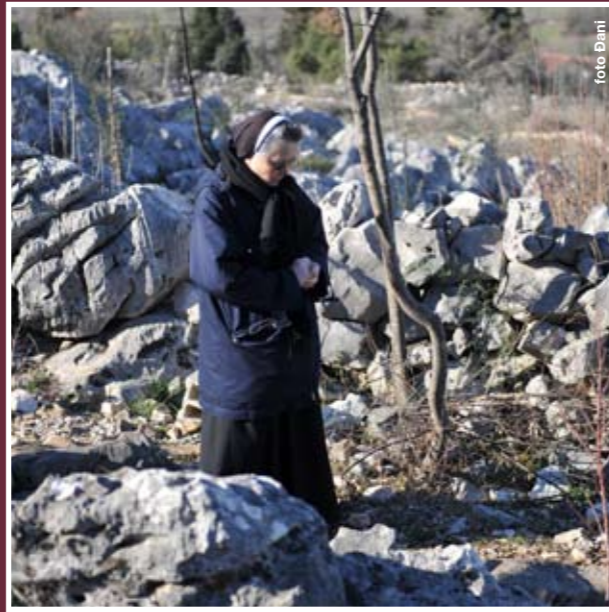
ćenika i preko 50.000 mladih? Kako mogu ti mladi 'prevaranti' nagovoriti ljude da mole krunicu, da poste, da slave svetu Misu, ako iza svega toga ne stoji Bog? Je li moguće da ti mladi 'prevaranti' mogu navesti nekoga da upravo u ovoj župi traži ispovijed, poslije trideset i više godina što se nije ispovjedio? Je li moguće da ti mladi 'prevaranti' mogu navesti jednu ženu koja je ubila nekoliko djece u svojoj utrobi, da poslije dva-deset i više godina u plaču i jecanju kaže da nije mogla više izdržati, da je morala doći u Međugorje i pomiriti se s Bogom? Čula sam na svoje uši, kad mi je o tome pričala susjeda Buntuša, da joj je jedna strankinja pričala kako bi davno bila pod zemljom da nije slučajno čula za Međugorje. Ovdje je ostala petnaest dana. Vrijeme je provodila na Podbrdu, Križevcu i u crkvi. Postila je o kruhu i vodi. I tu je spoznala da treba tražiti oprostjenje svojih grijeha u sakramentu svete ispovijedi. Ubila je petnaestero djece. Tada se time ponosila. Smatrala se junakinjom. Prvih godina nije osjećala tereta na svojoj duši. Nije bilo grižnje savjesti. Ali, zato je bilo poslije. Nije mogla spavati, ni tablete za spavanje nisu joj pomagale, obilazila je vidovnjake, gatare i psihijatre, čak je završila i na psihijatriji. Stalno joj bila krv pred očima. Iz sna ju je budio plač djeteta. Čula je zov djeteta: Majko, zašto si me ubila?! Konačno je našla mir i ozdravljenje. Okupala se u Božjem milosrđu. Ipak, sada se muči sa samom sobom, kako sebi oprostiti. Ostali su veliki ožiljci.

Zar bi sotona mogao nekoga dovesti da se pomiri s Bogom?!

O, kako bih bila sretna kad bismo mi domaći iz župe Međugorje i čitava Crkva u Hrvata bolje razumjeli kako je Bog velik i velikodušan prema nama, iako nam ne dopušta da odmah razumijemo sve njegove tajne. Evo i ja, neuka baba s četiri razreda škole, samo glasno razmišljam, iako, kao kršćanka, ne razumijem zašto je tako teško prihvatiti istinitost Gospinih ukazanja, pogotovo jer je naša kršćanska vjera puna tajni, počevši od tajne Presvetoga Trojstva, euharistije i opraštanja grijeha. Ja sam se toliko puta uvjerala u istinitost Gospine prisutnosti u Međugorju. To mogu potvrditi i drugi moji ukućani, posebice moj stari, kojega su liječnici bili otpisali ali ga nije Gospa otpisala. Hvala Isusu i njegovoj preslavnoj Majci Mariji na ovome i svim drugim darovima! Blagoslovljen budi Bog i njegova preslavna Majka Marija!“

Snimio Tvrtko Bojić

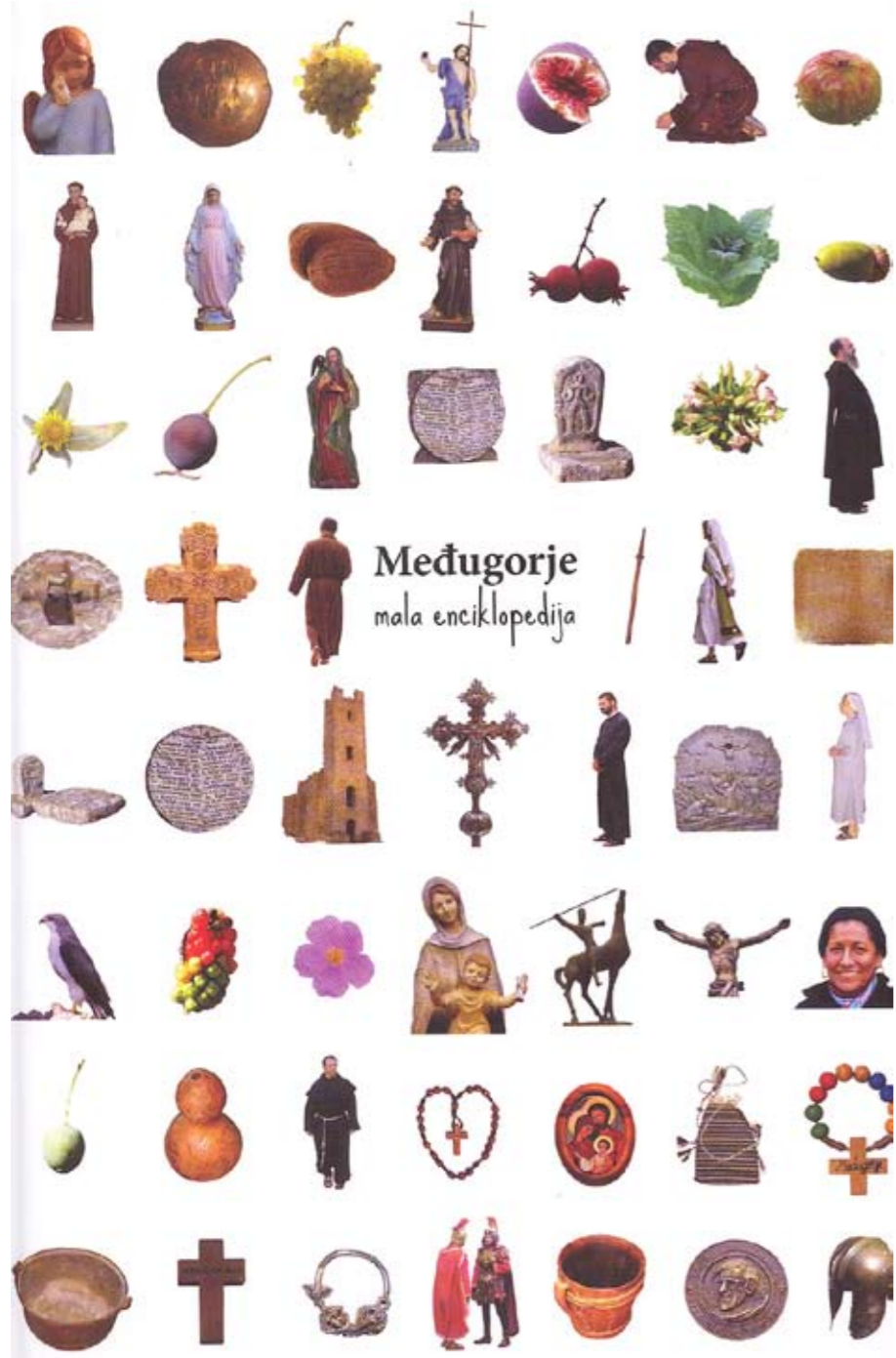
MEĐUGORJE - MALA ENCIKLOPEDIJA (I.)

Uredila: Ljubica Benović • Nakladnici: Euterpa, Drinovci i Pogledača, Zagreb • Tisak: Grafotisak, Grude, god. 2009., str. 514

Zaštitni znak najprodavanije knjige u Francuskoj - Mali ilustrirani Larousse - jest žena koja puše u sazreli cvijet maslačka. A iz iskustva znamo kako vjetar odnosi na sve strane rascvalo i sazrelo sjemenje te ljekovite trave.

Znanje je da se širi, poručuje taj logotip. Na sličan je način i jedna druga Žena posijala sjeme iz Međugorja po cijelome svijetu, među sve puke i narode. To će sjeme - ovom enciklopedijom o Međugorju - biti razneseno na sve strane svijeta

fra Tomislav Pervan

Pojam 'enciklopedije' dolazi iz starogrčkoga jezika od riječi 'egkýklios paideia', ili pak 'en-kyklo-paideia', znanje zatvoreno u krugu, zaokruženo, u smislu sveobuhvatnoga znanja i obrazovanja koje je netko stekao u svome životu. Pojam za opću obrazovanost nekoga. Prvi ga je upotrijebio Hippias iz Ellisa u 5. stoljeću prije Krista, a obuhvaćao je ono što se danas naziva *studium generale* ili ipak znanstvena propedeutika. Enciklopedija abecednim ili drugim metodičkim slijedom sustavno obrađuje činjenice i spoznaje o ljudskom znanju, u jednome ili više svezaka. Opće enciklopedije obrađuju sva područja znanja, a specijalne enciklopedije samo znanja određenog područja (npr. glazbena, pomorska, književna itd.). Hrvat Pavao Skalić je u naslovu svoga djela *Encyclopaediae seu orbis disciplinarum tam sacrarum quam profanarum epistemon* (Basel, 1559.) prvi upotrijebio riječ enciklopedija u značenju srodnu današnjem.

Kad se uzme u ruke *Malu enciklopediju Međugorja*, daje se napraviti usporedba s drugim poznatim malim leksikonom, s najprodavanijom knjigom u Francuskoj uopće, naime s *Le Petit Larousse Illustré*, Mali ilustrirani Larousse. *Larousse* je pojam leksikografije i enciklopedistike u Francuskoj (ne uzimajući u obzir davne enciklopediste sa svojom enciklopedijom prije Francuske revolucije) i svijetu. U njemu je uz mnoštvo pojmova također i mnoštvo ilustracija, slika, koje stvari ili pojmove pojašnjavaju. Zaštitni znak – logo – te male enciklopedije jest žena koja puše u sazreli cvijet maslačka. Iz iskustva znamo kako vjetar odnosi na sve strane rascvalo i sazrelo sjemenje te ljekovite trave koju ćemo pronaći na svakom koraku, usput i na livadama. Znanje je da se sije i širi na sve strane svijeta, poručuje taj logo. Na sličan je način i jedna druga Žena posijala sjeme iz Međugorja, sje-

me Božje riječi i istine, po cijelom svijetu, među sve puke i narode. Upravo kao neumorni Božji sijač iz Isusove usporedbe.

Takvo je nešto zamišljeno i s ovom Malom – po mnogočemu velikom – enciklopedijom o Međugorju. Naime, poruka – sjeme Međugorja – doprlo je do kraja svijeta, upravo u koncentričnim krugovima. Proširilo se i dalje od 'četiri vjetra'. Po svim usporednicima i podnevnima. Međugorje je dotaknulo svijet, a da i nije svjesno svojih krajnjih doseg. Nismo svjesni koliko je ljudi došlo u doticaj s međugorskim fenomenom. Nitko to osim samoga Boga ne zna. Neka je nutarnja sila i dinamika odnijela Međugorje do kraja svijeta, i u Međugorju imamo redovito svijet u malome. Kroz cijelu godinu, počevši od prijelaza sa Silvestrova na samu Novu godinu, ono je *Ujedinjeni narodi u malome*. Nitko ga nije mogao ni predvidjeti niti zamisliti u ovim razmjerima i ovakvim učincima. Nitko nije mogao niti sanjati ovakav razvitak događanja vezanih uz one *ivanjske krjesove* godine 1981., kad je Gospa zapalila neugasivi svitnjak na Crnici, povrh Podbrda. Pojam *svitnjaka* nedostaje, doduše, u ovoj Maloj enciklopediji, trebalo ga je možda uvrstiti negdje među drevne običaje paljenja ivanjskih krjesova, hercegovačkih *svitnjaka*, jer se ovdje i danas sela natječu, čiji je *svitnjak* veći, čiji se plamen dalje prema nebu izvija.

Kad je riječ o *svitnjaku*, daje se načiniti mali odmak. Hrvatski je i katolički puk na ovim prostorima stoljećima čeznuo za slobodom, za luči i krijesom slobode. Upravo kao Izabrani narod u progonstvu, ili pak čekajući dvadeset stoljeća svoju državu. San se Izraelcima obistinio god. 1948. Smatrali su to Božjom providnošću i darom Neba nakon holokausta (šoa), a u zahvalu tom, sagradili su brojne sinagoge. Nakon lipanjskoga rata 1967., kad su porazili daleko brojnije arapske armade, sagrađeno je više od 800 sinagoga u cijelom Izraelu u znak zahvalnosti. Bili su uvjereni kako im je Nebo dalo pobjedu, kao i Mojsiju.

Neugasiva vatra slobode

Postoji jedna zgoda opisana u Drugoj knjizi o Makabejcima koja može u stanovitom smislu baciti svijetlo na početke Gospinih ukazanja u Bijakovičima – na Crnici, oko ivanjskih krjesova. Netko će reći kako je paljenje te vatre ostatak pučkoga vjerovanja. Običaj ima svoju duboku poruku. Naime, i ovdje je nakon onodob-

nih Ivanjskih krjesova zapaljena vatra, iz pepela je uskrsnuo feniks koji trajno svjedoči o vjeri i odanosti ovoga naroda kroz stoljeća. Hrvatska riječ *Uskrs* ima u svojem korijenu *krs*, *krijes*, *iskra*. U Drugoj knjizi o Makabejcima (1, 19-36) pripovijeda se: Kad su Babilonci srušili Jeruzalem i Hram god. 589. prije Krista pobožni su svećenici – koji nisu bili pobijeni – uzeli žrtvenu vatru, *sveti oganj* i sakrili je u udubinu sličnu presahlu bunaru. Spremili su je tako da nitko za skrovište ne zna. Kad je perzijski kralj dao Židovima slobodu povratka na očinska ognjišta, Nehemija je tražio da se pronađu potomci onih svećenika koji su sakrili svetu vatru. Nakon izvješća kako nisu našli vatre, nego nekakvu muljevitou smjesu, Nehemija naredi da smjesu zahvate i donesu. Time su prelili drva i žrtve na žrtveniku. I tek što su to učinili, zasja sunce, dotad zastrto oblakom, i buknu velika vatra tako da se svi zadiviše. I dok je žrtva gorjela, svećenicu su slavili i veličali Gospodina koji je na njihove oči izveo čudo. Sveti oganj je ponovno zapaljen, proplamsao!

U Međugorju je nakon stoljeća tamnovanja i tinjanja pod pepelom onoga lipnja 1981. zapaljena neugasiva vatra slobode i obećanje budućnosti upravo u hrvatskom narodu, kao dar s Neba. Skoro tri desetljeća Međugorje se nalazi u žarištu zbivanja. Prema ustaljenim ljudskim kategorijama nema toga što bi moglo biti zanimljivo u tome malom hercegovačkom mjestu, što

bi ga činilo zanimljivim da bi postalo žarištem i stjecištem svjetskih silnica. Pa ipak je nečijim – uvjerenja smo Božjim – promislom i voljom ono već tri desetljeća ubačeno u središte neprestana zanimanja. Nezaustavljiva je rijeka hodočasnika, koji su redovito i bogotražitelji ili pak hodočasnici istine. Traže istinu i teže za istinom svoga života. Međugorje je postalo i globalni pokret i globalni pojam.

Nitko nije mogao zamisliti niti predvidjeti ovakav razvoj stvari u Međugorju i oko Međugorja te da će se ono do te mjere ukorijeniti u dušu i biće Katoličke Crkve, protiv volje i želje mnogih mjerodavnih autoriteta. Čovjek – hodočasnik istine i bogotražitelj cijeloga svoga života – dolazi upravo ovdje i pronalazi svoj *sveti oganj*, svoj *sveti gral* na kome se grije i iz koga se napaja. Stoga je Međugorje od samih početaka bilo mjestom nadahnuća za mnoge umjetnike i znalce s područja srca i uma, umjetnosti i vjere, postalo je nadahnućem mnogim glazbenicima, piscima, teolozima, umjetnicima kista i dlijeta. Svatko je htio izraziti sebe i svoju zahvalnost što se i u njemu zapalio *sveti oganj* vjere, ljubavi, nade, obraćenja, zaokreta k Bogu. Ti plodovi svjedoče o autentičnosti međugorskoga iskustva, a ta su iskustva plodovi Marijine nazočnosti i njezine službe svomu Sinu. Marija je uvijek u službi svoga Sina kroz cijelu povijest Crkve, u službi Božjega naroda.

Svršetak u sljedećem broju.

SVEČANI ZAVRŠETAK PROSLAVE 800. OBLJETNICE FRANJEVAČKOG REDA

S jasnom sviješću o zajedničkoj povijesti i sadašnjim nezaobilaznim upućenostima jednih na druge, Jubilarnu godinu započeli smo zajedničkim hodočasničkim susretom s braćom iz Provincije Bosne Srebre, u Srebrenici 1. listopada 2008., a svečano zatvaranje bilo je danas, u srijedu 7. listopada 2009. na širokom Brijegu i Čerigaju. Po već prije dogovorenom programu susreta, okupljanje fratara iz obiju provincija bilo je u 10 sati u samostanu na širokom Brijegu. Nakon kratkog susreta i okrjepe, u 10,30 svi su fratri zajedno autobusima krenuli na Čerigaj. Euharistijsko slavlje započelo je u 11 sati na za ovu prigodu pripremljenom oltaru između crkve i stare fratarske kuće, što se moglo napraviti jer je dan bio lijep, vedar i topao. Prije početka Mise, sve je nazočne fratre i okupljene vjernike pozdravio fra Miljenko Šteko, pročelnik Odbora za proslavu 800. obljetnice Reda, ukratko sažimajući trogodišnju pripremu proslave na razini Reda, te zajedničke događaje u provincijama BiH i Hrvatske. Zatim je svima dobrodošlicu na Čerigaj, „mjesto nade, ži-

vota i stvaranja povijesti“, izrazio fra Branimir Musa, širokobriješki gvardijan. Potom se, kao domaćin, obratio i provincijal fra Ivan Sesar: „Zatvarajući godinu velikoga franjevačkog jubileja, promatrajući povijest naših provincija, s radošću i ponosom danas možemo reći da imamo slavnu povijest, za sjećanje i pripovijedanje. Svjetski povijesne baštine i svoga franjevačkog poslanja u ovoj zemlji, ovim činom bratskog druženja izražavamo da smo zajedničkim snagama i Božjom milošću spremni preuzeti, sa svom odlučnošću, izazov graditelja velike povijesti...“ Nakon pozdrava, svetu Misu je započeo fra Lovro Gavran, bosanski provincijal. S njim u koncelebraciji, uz našega provincijala, bili su zadarski i splitski provincijal, fra Josip Sopta i fra Željko Tolić, te još oko 140 svećenika. A sveukupan broj fratara, s bogoslovima, novacima i postulantima, bijaše preko dvije stotine. U prigodnoj homiliji fra Lovro je izrazio radost zbog susreta sestrinskih provincija koje stoljećima čuvaju i žive vjeru u BiH, ali je, također, upozorio da nismo čuvari i evangelizatori samo ovo-

ga našeg ozemlja u kojem smo ponikli i na kojem živimo, nego smo pozvani i poslani u cijeli svijet, i tamo gdje je kršćanstvo već na umoru, na zapadu, kao i tamo gdje je potrebno prvo naviještanje, u Aziji i Africi.

Na svetoj Misi pjevali su i svirali naši bogoslovi, te tako uistinu uveličali i uljepšali liturgiju. Asistirali su bogoslovi obiju provincija. Za ovu prigodu napravljen je i poseban liturgijski vodič. Na kraju misnoga slavlja, kao zahvalu za osam stoljeća Reda i cijelu Jubilaranu godinu u kojoj smo razmišljali o svojim izvorima i ostvarivanju franjevačkog ideala u našem vremenu i prostoru, otpjevan je *Tebe Boga hvalimo*, te je podijeljen svečani blagoslov svetoga Franje. Usljedio je povratak na Brijeg gdje se u crkvi molio *Srednji čas* pjevajući psalme. Nakon završetka Srednjeg časa te zajedničkog fotografiranja, upriličena je zakuska i druženje uz pjesmu u samostanskoj blagovaonici te u klausturu. Dan svečanog zatvaranja Jubilarne godine prošao je uistinu u franjevačkom, vedrom i bratskom raspoloženju.

(MIRIAM)

DEVETA OBLJETNICA SMRTI FRA SLAVKA BARBARIĆA

U utorak 24. studenoga navršava se devet godina od smrti fra Slavka Barbarića, svećenika koji je osamnaest godina života posvetio širenju Gospinih poruka u svijetu i brizi za hodočasnike. Fra Slavko je napisao i objavio petnaest knjiga koje su prevedene na preko dvadeset jezika, i bez dvojbe se može kazati da je najprevođeniji i najčitaniji hrvatski pisac posljednjih desetljeća dvadesetog i početka dvadeset i prvog stoljeća. Osim toga, utemeljio je Majčino selo, Fond prijatelji talenata, započeo Međunarodni su-

sret svećenika, Molitvene susrete vodiča, Mladifest, itd., itd. što znaju samo oni kojima je ostao u srcu.

Fra Slavko je umro pokraj XIV. postaje, na povratku s Križevca nakon molitve križnoga puta za župljane i hodočasnike. Njegov grob na mjesnom groblju Kovačici postao je jednim od molitvenih mjesta naše župe. Kraj njegova groba se mogu vidjeti skupine hodočasnika ili pojedinci u molitvi tijekom cijele godine. Ne dolaze fra Slavku samo oni koji su ga poznavali, već i vjernici koji su u Međugorje prvi put došli nakon njegove smrti.

U poruci od 25. studenog 2000. Kraljica Mira je rekla: „Draga djeco! Danas kad vam je nebo na poseban način blizu, pozivam vas na molitvu da preko molitve stavite Boga na prvo mjesto. Dječice, danas sam vam blizu i blagoslivljam svakog od vas svojim majčinskim blagoslovom da imate snage i ljubavi za sve ljude koje susrećete u vašem zemaljskom životu i da možete davati Božju ljubav. Radujem se s vama i želim vam reći da se vaš brat Slavko rodio u nebo i da zagovara za vas.“

Na devetu obljetnicu fra Slavkove smrti molit ćemo križni put na Križevcu u 14 sati i slaviti sv. Misu u 18 sati.

OBRED PREMINUĆA SV. FRANJE

Na uočnicu svetkovine sv. Franje, 3. listopada, franjevačka obitelj diljem svijeta slavi obred preminuća svetoga Franje ili, kako se još naziva, „Memoria Transitus“. U Međugorju je obred održan na vanjskom oltaru, poslije večernje sv. Mise u 18 sati, a predvodio ga je fra Danko Perutina uz aktivno sudjelovanje međugorske Frame. Uz domaće franjevce, u obredu su sudjelovali i brojni svećenici raznih jezika i naroda, koji su ovdje bora-

vili u duhovnoj pratnji svojih hodočasnika. Župa se za ovu svetkovinu pripremila i trodnevnicom, a prostor ispred crkve svih je ovih dana bivao ispunjen kao i u ljetnim mjesecima. Spomenimo kako je samo u mjesecu rujnu podijeljena 191.000 svetih pričesti, te kako je u prosjeku dnevno 139 svećenika slavilo svetu Misu. A budući da je listopad i Gospin mjesec, prvi vikend listopada privukao je u Međugorje brojne Gospine štovatelje sa svih kontinenata.

IZ POLJSKE BICIKLOM U MEĐUGORJE

Krzysztof Kowal (r. 1966.), dijezanski svećenik iz Poljske, stigao je biciklom u Međugorje u večernjim satima na Misijsku nedjelju, 18. listopada 2009. Hodočasnička vožnja biciklom od Krakowa do Međugorja trajala je dva tjedna. Na ovaj neobičan hodočasnički put potaknuo ga je, kaže, prijatelj svećenik koji mu je pričao o svom pozitivnom iskustvu u Međugorju. Don Krzysztof je već osam godina kao svećenik-misionar na službi u Rusiji (Kamchatski - Russia).

U početku je radio sam, a s vremenom mu se pridružio još jedan svećenik, Jan Radon. Iako pretpostavlja da na tom području – koje je tri puta veće od njegove domovine Poljske – ima oko 14.000 katolika, oni zasad kontaktiraju samo s njih 80. Dakle, trebat će još mnogo vremena i putovanja da se obiđu sva ta prostranstva i susretnu preostali vjernici. Don Krzysztof je u Međugorju ostao nekoliko dana moleći te ispovijedajući hodočasnike na ruskome i poljskom jeziku.

Iz Majčina sela (pripremile: Ivana Čilić i Dragana Dugandžić)

ODRŽAN DESETI SUSRET DJEČJIH DOMOVA BIH

Deseti susret dječjih domova Bosne i Hercegovine održan je u Majčinu selu od 9. do 11. listopada, u povodu obilježavanja Dječjeg tjedna. Na susretu je sudjelovalo trinaest domova. Dječji tjedan povod je da se pozornost javnosti usmjeri na djecu i njihov položaj u društvu i pozove odrasle da se upitaju jesu li i koliko odgovorili na potrebe djece u obitelji, lokalnoj zajednici i društvu uopće. U pozdravnom govoru, ravnatelj Majčina sela fra Svetozar Kraljević zaželio je dobrodošlicu svima te zahvalio na potpori u organizaciji susreta. Susret je službeno otvorio ministar zdravstva i socijalne skrbi u Vladi HNŽ-a Luka Faletar. Sve institucije koje su sudjelovale na ovom susretu čine jednu obitelj za koju skrbi Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, u ime kojega je prisutne pozdravio Miroslav Mauhar. U ime domaćina nazočnima

se obratio načelnik Općine Čitluk Ivo Jerkić. Nakon svečanog otvaranja, djeca su izvela priredbu u kojoj su nazočnima plesom, glumom i recitacijom pokazala svoje talente. Program se nastavio i u subotu jutro športskim natjecanjima, radom kreativnih radionica te okruglim stolom o temi "Kamo krenuti nakon 18-e". Okrugli stol organizirala je udruga SOS dječja sela iz Sarajeva u suradnji s Majčinim selom. Razgovaralo se o tome kako djecu pripremiti za budućnost. Program je postavljen razgovorima o temi ovisnosti. Posebno je za djecu bila zanimljiva subotnja večer u Vrtu sv. Franje, gdje su uživala u karaokama i druženju uz pjesmu. Susret je završio u nedjelju 11. listopada prigodnom svečanošću u dvorani sv. Josipa u Majčinu selu. Fra Svetozar je tom prigodom sudionicima podijelio zahvalnice i prigodne darove.

SUSRET VRTIĆA IZ HNŽ-a

U četvrtak 8. listopada u Majčinu selu u Bijakovcima održan je susret vrtića s područja Hercegovacko-neretvanske županije. Susret je održan u povodu Dječjeg tjedna, a na njemu su sudjelovala djeca i odgajateljice iz jedanaest vrtića. Pozdravljajući sudionike, ravnatelj Majčina sela fra Svetozar Kraljević je rekao: „Odgajatelji su ti koji imaju odgovornost i dužnost u životu i odgoju djece. Bez vas, njihovo bi djetinjstvo bilo uskraćeno za mnoge radosti.“ Voditeljica Dječjeg vrtića „Sveta mala Tereza“, s. Lidija Glavaš, sudionike je upoznala sa sadržajima Majčina sela. Na završetku susreta i djeca i odgajateljice su poželjeli opet doći svojim novostečenim prijateljima.

CVIJEĆE I PLODOVI MEĐUGORJA

Mons. Eduard Peričić, svećenik zadarske nadbiskupije, objavio je pet knjiga o Međugorju i ukazanju Kraljice Mira. Ovih je dana iz tiska izišla i njegova šesta knjiga – *Cvijeće i plodovi Međugorja*.

Knjiga ima petsto pedeset stranica na kojima mons. Peričić donosi povijest ukazanja, životopise i izjave vidjelaca, te iskustva hodočasnika, stav rimskih prvosvećenika, stavove kardinala i biskupa kao i svoje te tekstove uglednih teologa.

Od stranice do stranice autor knjige nas vodi u samu srž ukazanja i njihova značenja za današnjeg čovjeka i za Crkvu. Knjiga je napisana čitljivo i pregledno, tako snažno da jednostavno s autorom osjećamo cvijeće, ali i uživamo u plodovima Međugorja.

Knjiga se može nabaviti u suvenirnicama-knjižarama Informativnog centra „Mir“ u Međugorju.

Eduard Peričić

CVIJEĆE I PLODOVI
MEĐUGORJA

sjedočanstva

VOLONTERI U ŽUPI MEĐUGORJE

Fra Danko Perutina

Svjedoci smo činjenice koja se u naše vrijeme ne može zaobići, a to je da danas nitko više nema vremena ni za koga. Svjesni smo i činjenice kako je vrijeme dar i da je ono neprocjenjivo. Ne možemo, međutim, uvijek sve imati samo za sebe, jer često se dogodi da je ono što dobivamo mnogo više od vremena i truda koje stalno ulažemo. Danas, također, nitko ne želi ništa raditi besplatno. Sve se mora platiti.

Potaknuti idejom o sebedarju, skupina od 18 mladih iz Franjevačke mladeži - Framme iz župe Međugorje je od 19. do 24. listopada 2009. završila tečaj pružanja prve pomoći, koji su predvodili članovi humanitarne udruge Malteser koja se bavi medicinskom i humanitarnom pomoći. Župni ured Međugorje, na čelu sa župnikom fra Petrom, u cijelosti je podržao ovaj projekt. Cilj obuke bio je: osposobiti mlade framaše koji će kao volonteri pomagati u pružanju medicinske pomoći na prostoru župe Međugorje, osobito u vremenu kada je najviše hodočasnika.

Tko je, zapravo, volonter i čime se on bavi? Volonteri su mladi ljudi koji pomažu besplatno i to rade sa zadovoljstvom, vjerujući u misiju koju ispunjavaju. Oni istodobno imaju priliku naučiti nešto novo, kao i pomagati ljudima u različitim potrebama. Volontiranje uvijek pruža priliku za upoznavanje novih ljudi, kao i za poboljšanje suradnje s osobama koje dijele slične interese i uvjerenja. Volontirati se može na različite načine i u različitim područjima. Volontiranje se proteže na sva područja djelovanja, od obrazovanja do zaštite okoliša. U Europi, pojam volontiranja odnosi se na „aktivnost koja zahtijeva korištenje vremena bez naknade“, preko osobne spontane aktivnosti, pa sve do dragovoljnog rada.

Sve velike stvari proizašle su iz malih ideja, pa se nadamo da će i ova avantura volontiranja u koju je krenula Framma iz Međugorja donijeti velike plodove.

>> Nastavak s 15. stranice

la zbog mene, što se i pokazalo. Dolazim do Vicke, ona je pomalo uplašena (zbog mene), kaže Gospa je rekla, „uvijek je bilo nevjernih Juda“. Ja sam također zaprepaštena takvom izjavom. Ne mogu vjerovati da se odnosi na mene (tek sam poslije shvatila njenu dubinu i istinitost). U prvom trenutku sam povrijeđena. Povlačim se u stranu i gledam daljnje događanje i ponašanje vidjelaca i puka oko njih. Narod traži pomoć za ovog ili onog, sve mi je to previše dramatično. Što sam više pored vidjelaca, oni mi se sve više čine uronjenima u događaj, svatko na svoj osebujan način. Prepuni su unutrašnje radosti i ushićenja kojemu nije dorasla ni jedna manipulacija izvana. Odjednom me preplavljuje siguran, čist i jasan osjećaj: DJECA VIDE, VIDE ISTO, TO JE ZAISTA GOSPA! Ja sam zaista bila nevjerni (nisam im vjerovala!), Juda (htjela sam ih raskrinkati, izdati na neki način, kako je to točno!). Umjesto da ja njih raskrinkam, raskrinkana sam JA. JA sam svoj vlastiti Juda!!! Pa iako je ta GOSPINA izjava za mene kao javnu osobu gotovo poražavajuća, u isto vrijeme me preplavila najveća moguća, neobjašnjivo duboka sreća, neopisiva ljudskim rječnikom, a odnosi se na duboku spoznaju: BOG JE OVDJE, ONA JE ZAISTA OVDJE I DJECA je zaista vide. To što nisam bila spremna za takvu pojavu moj je osobni problem, ali i izazov za novi život u posve drugačijem duhu.

O, Bože, kakav je preda mnom bio težak i fascinantan zadatak: postati novo biće. Osjetila sam da sam dobila majčinu pljuskom kojom pokušava zločesto dijete razumjeti i izvesti na put. Bila sam postidjena i osjećala sam duboku poniznost pred veličinom pojave koja me čita, ali i daje upozorenje i napatke (to je dobra majka!). Kasnije je uslijedila moja duhovna preobrazba koju je Gospa na svoj način potpuno provela (i danas je provodi!), ali to je već druga priča, i za neko drugo vrijeme.

Vraćajući se s nekoliko vidjelaca niz brdo, moje istraživanje se nastavlja (sada sam potpuno drugačiji čovjek, imam dojam da sam proživjela nekakvu metamorfozu i da ništa više ne će biti isto - I NIJE BILO!). Nastavljala sam ispitivati djecu o samom viđenju toga dana. Ona su bila vrlo vesela i zadovoljna onim što su čula od GOSPE. Ponovo sam nekoga pitala (mislim Mirjanu) zašto oni vide GOSPU, a ja ne. Ona je na to odgovorila tako nevino i iskreno (a to mogu samo potpuno iskreni i uvjereni vidioci ko-

jima nitko ne manipulira): O, pa i ti možeš vidjeti GOSPU, samo ako želiš! To može reći samo netko tko zaista vidi to što vidi i u svojoj nevinosti misli da to mogu i drugi. Što je rekla Gospa kad sam je htjela dodirnuti: „E pa uvijek je bilo vjernih, nevjernih i Juda“. Zašto Gospa dolazi ovdje u ovo malo selo na kraju svijeta: Vjera je ovdje čvrsta.

Kad sam se vratila u svoj stan, tetku sam zamolila da zajedno molimo kronicu

Što treba da bismo i mi vidjeli Gospu? Treba vjerovati, postiti i moliti. Tko je ona? Ona je Kraljica Mira! Zašto? Ne znamo, ali tako kaže za sebe.

Pod brdom sam se sastala sa svojim direktorom koji je izdaleka promatrao moje ekshibicije i koji je bio zaprepašten. Moje ponašanje je nadilazilo ono što je bilo potrebno u takvom trenutku po nekoj službenoj dužnosti. Ispričala sam mu u autu do Čitluka ukratko svoj doživljaj. Rekla sam mu da mislim da djeca VIDE TO ŠTO TVRDE. Rekla sam mu da sam na brdu, u trenutku kad je Gospa odlazila, dok sam je ja pokušavala dodirnuti, imala nevjerovatan osjećaj da znam da odlazi i u kojem smjeru, to sam kasnije i potvrdila s vidiocima. Jednostavno sam znala: To je bila Gospa. Znala sam i da se zbog te spoznaje isplati živjeti i umrijeti.

Kad sam se vratila u svoj stan u Čitluku zamolila sam tetku, koja mi je čuvala dijete, da tu večer molimo kronicu. Dugo smo molile. Od uzbuđenja nisam spavala cijelu noć. Sljedećih dana sam bila izložena raznoraznim (uglavnom negativnim) komentarima o svojoj akciji. Znala sam da o onome što sam doživjela kao čovjek u onako ustalasanom vremenu ne mogu normalno pričati, a da se ne shvati pogrešno. I to sa svih strana. I bilo je komentara da sam komunistički špijun (iako tada nisam imala nikakav politički angažman). Nitko nije niti pokušavao razumjeti moje istinske motive, oni su bili prekriveni političkim turbulencijama. Osjećala sam da je najbolje sebe duhovno mijenjati i djelima govoriti o sebi.

Istina je da sam nakon toga događaja, sljedećih dana, razgovarala s jednom javnom osobom. Mislija sam tada da je to prijateljski razgovor o najčešćoj temi, a tek nakon nekoliko godina sam shvatila da je to bio „službeni razgovor“. On je došao u moju ordinaciju i razgovarali smo o međugorskim događanjima, rekla sam mu da vjerujem da djeca vide to što vide, bio je zbunjen i rekao da treba ozbiljno ispitati

događaj. Nakon izvjesnog vremena došao je na razgovor i predstavnik „crkvene komisije“ za ispitivanje slučaja, pričali smo o događaju, pitao me jesam li ja nešto vidjela, rekla sam da nisam, ali da djeca „nešto“ vide. Više me nitko ništa nije pitao. Znala sam da većina ljudi veze svoju vlastitu priču o mom pohodu na brdo, ali na neki neobičan način meni više ništa, osim moje duboke spoznaje, nije bilo važno, a na neki način mi to nije važno ni sada.

Moj je život s Gospom drugačiji nego što bi bio bez nje

Vidioci žive vlastite živote koji su velika žrtva na Gospinu oltaru. Ja sam, znajući kako osjetljiv posao radim, odlučila što manje pričati, a što više djelovati u svijetu i pokazati da je duhovna preobrazba moguća unatoč svemu što su mi drugi namirili u duhovno-duševnom smislu i da je moguće raskinuti okove vlastitih predrasuda i neznanja. Kao važan dio tog puta smatram da je učenje i rad na sebi nezamjenjiv dio tog formatiranja. Gospa mi je najvažniji vodič na tom putu. Moj život je s Gospom drugačiji nego što bi bio bez nje. I da nisam toga dana i časa bila na tom brdu, moj bi duhovni život bio siromašan i nezamislivo pust. Zato sam zahvalna na svakoj riječi što mi ju je rekla Gospa. Istina, bilo je na tom putu dosta uspona i padova ali, kao na nekoj uzlaznoj spirali, znam da se penjem vođena Gospinom rukom.

Sve to na Brdu ukazanja nije bio kraj već početak moje komunikacije s Gospom. Ona se nastavila kroz više znakovitih snova i poruka koje su se poslije u životu pokazale kao točne i proročanske za moj osobni rast u Bogu.

Još uvijek se punim božanskim riječima i porukama koje dolaze od Gospe i vidjelaca. Poštujem vidiocima kao novovjeke apostole koji imaju tešku ulogu u ovom duhovno iscrpljenom vremenu. Oni su ljudi sa svim svojim ljudskim slabostima, ali s fascinantnim vrlinama njegovanim Božjom providnošću, i imaju snage i hrabrosti i dalje svjedočiti GOSPIN lik i njezinu riječ. Kao ponizan čovjek (ponizna sam pred sjajem Gospina lika) još uvijek postidjena zbog svojih ljudskih slabosti, u ovom božićnom vremenu molim Gospu za samilost prema meni i cijelom čovječanstvu iscrpljenom od nevjere.

(Iz knjige Darije Škunca Klanac *Razumjeti Međugorje*; svjedočanstvo napisano u prosincu 2008.)

POSLUŠNOST JE BOLJA OD NAJBOLJE ŽRTVE

Priroda je poslušna: „Sunce, mjesec i zvijezde, dok sjaju da izvrše službu, poslušni su“ (Bar 6,59). Abraham je poslušan: „Budući da si poslušao moju zapovijed, svi će se narodi zemlje blagoslivljati tvojim potomstvom“ (Post 22,18). Apostoli su poslušni anđelovu glasu: „Poslušni, u praskozorje su ušli u Hram te naučavali“ (Dj 5,17). Pavao tvrdi: „Ne bijah neposlušan“ (Dj 26,19).

Od svojega naroda Bog traži poslušnost: „Držite sve zapovijedi da budete jaki...“ (Pnz 11). Od prvih kršćana apostoli traže poslušnost: „Poslušni budite svojim glavarima i podložni“ (Heb 13,17). „Poslušnost je vrednija od najbolje žrtve“ govori Samuel kralju Šaulu (1 Sam 15).

Božji rukopis nije uvijek pravocrtan

Poslušnost je jedna od temeljnih vrijednosti u Katoličkoj Crkvi, i to nije ničiji hir. Isus je postavio temelje poslušnosti time

što ju je i sam živio. Nakon što je „izbjegao“ autoritetu svojih roditelja ostavši bez njihova znanja u jeruzalemskom hramu, Isus je sišao s njima u Nazaret i bio im je poslušan (Lk 2,51). Poslušao je i poticaj svoje majke u Kani (Iv 2). U oba je slučaja to učinio jer je znao da je to volja Božja.

Zanimljivo je da je Isus prema svojim najbližima – Mariji i Petru – znao biti čak i osoran. „Tko je majka moja?“ (Mt 12,48) rekao je za Mariju. „Nosi se od mene, sotonolo!“ rekao je Petru jer mu „nije na pameti što je Božje, nego što je ljudsko“ (Mt 16,23). Judi, Velikom svećeniku i Pilatu nije pak rekao nijednu grubu riječ. Bio je poslušan Judi, Velikom svećeniku i Pilatu koji su mu radili o glavi. U njima je vidio Božji rukopis koji nije uvijek pravocrtan... Pavao kaže: „Ponizi sam sebe, poslušan do smrti, smrti na križu“. Zato ga je Bog preuzvisio i dao mu ime nad svakim imenom (Fil 2).

Snimila Lidija Paris

Ovi tekstovi žele biti poticaj na čitanje Knjige nad Knjigama. Bit će vam od istinske duhovne koristi samo ako budete prigrlili Bibliju, uronili u odlomke koji su ovdje navedeni, ako budete tražili dublje i dalje, i ako budete provodili mnogo, mnogo više vremena s Biblijom nego s ovim skromnim predloškom koji držite u ruci. Božja riječ je živa i djelotvorna (Hebrejima 4,12). Ako se izložimo njezinom djelovanju, ona u sebi, sama po sebi, ima snagu mijenjati nas.

Plodovi poslušnosti i plodovi neposlušnosti

Da bi djelo koje je nastalo po njegovom nadahnuću moglo rasti, sveti se Franjo morao odreći svoje vizije posvećenog života i prihvatiti Pravilo koje mu je predložila Rimski kurija. Franjo je imao više povjerenja u Crkvenu hijerarhiju nego u vlastita nadahnuća. Imao je nadnaravnu vjeru i povjerenje u mudrost Crkve. Martin Luther imao je opravdane prigovore protiv nekih običaja koji su se ustalili u Crkvi njegovoga vremena i učinio je sve što je u njegovoj moći da to ispravi. Godinama je vodio pravu bitku s crkvenom hijerarhijom.

Koji su plodovi Franjine poslušnosti? Franjevački je red postao jedan od najvećih u Katoličkoj Crkvi. U Redu je tijekom stoljeća dolazilo do obnova i reformi, ali je sve to samo jačalo franjevačku karizmu. Koji su plodovi Lutherove upornosti da ispravi ono što je smatrao pogrešnim? Došlo do podjele u tijelu Crkve, a tijekom kasnijih stoljeća do daljnjih usitnjavanja, do osnivanja novih „slobodnih“ crkvi koje ne priznaju ničiji autoritet...

Poslušnost ispovijeda vjeru u plodnost Muke i Uskrsnuća

Monaška mudrost kaže da poglavar može pogriješiti kada zapovijeda. „Poglavari će polagati račun“ kaže poslanica Hebrejima (Heb 13,17). Redovnik (a i svaki kršćanin) ne može pak pogriješiti ako je poslušan, jer Bog sve vodi na dobro onima koji ga ljube (Rim 8,28).

Poslušnost je ugaoni kamen Katoličke Crkve. Ugaoni kamen koji je postavio sam Isus svojim životom, svojom Mukom i svojom smrću. Kada ne razapinje, poslušnost je laka. Kad nekoga razapinje a on ipak sluša, taj pokazuje da doista vjeruje u plodnost Muke i Uskrsnuća.

Kada Crkva bude donosila odluku o Međugorju, jedan od ključnih kriterija bit će poslušnost. Jesu li vidioci poslušni Bogu i Crkvi? Jesu li međugorski fratri poslušni svojim redovničkim poglavarima i svojem biskupu?

“Želim vas iz dana u dan oblačiti u svetost, dobrotu, poslušnost i ljubav Božju”. (24. listopada 1985.) “Ako ne molite i ako niste ponizni i poslušni... ne mogu vam pomoći” rekla nam je Gospa (25. travnja 1994.).

LJUDI SE IZ MEĐUGORJA VRAĆAJU PREPOROĐENI

Nаша sugovornica je gospođa Nives Jelich koja je u Međugorju boravila sa skupinom hodočasnika početkom listopada. U Međugorje je sa svojom obitelji prvi put došla 1984. godine, a već od 1986. počinje dovoditi hodočasničke skupine iz Sjedinjenih Američkih Država

Priradio Krešo Šego

Gospođa Jelich, predstavite se našim čitateljima.

Rođena sam u Hrvatskoj, a već pedeset i pet godina živim s mužem u Sjedinjenim Američkim Državama. U Međugorje sam prvi put došla sa svojom obitelji godine 1984., a dvije godine nakon toga došla sam sama jer sam željela čuti zašto me Gospa zove, što želi da činim u svome životu jer sam osjećala da moj život ima neki veći smisao od posla koji sam radila.

Kada ste čuli za ukazanja u Međugorju?

To je bilo koncem 1981. O ukazanjima je pričao jedan biskup koji je kazao da su u Međugorju boravili američki biskupi koji su nakon povratka imali konferenciju sa svećenicima i rekli su da se u Međugorju nešto događa. Za Međugorje do tada uopće nisam znala, nisam znala da postoji jer je daleko od moga rodnoga mjesta, no u srcu sam osjetila da moram doći vidjeti što se to događa u mojoj zemlji. Za prvog dolaska, u Međugorju smo ostali cijeli dan i osjetili smo ne samo mir, nego jedno dirljivo iskustvo koje je nemoguće opisati. Bili smo na Misi, išli smo na Brdo ukazanja, a Bog nam je dao i jednu posebnu milost: upoznali smo vidjelice Vicku i Mariju. Marija je govorila o Gospi tako jednostavno, kao da govori o svojoj majci. Dok je pričala, u nama se nešto budilo. Bila je to vjera koju nikad prije nismo osjećali. Mi, u našem kraju, uvijek smo gajili pobožnost prema Gospi, ali ta molitva bila je samo molitva usnama, a sad smo doživjeli nešto posebno u svom srcu. Kad smo se vratili počeli smo svjedočiti o svemu što smo doživjeli u Međugorju i tako je počeo naš novi život. Naravno, muž je radio i nije imao mnogo vremena, a ja sam više svjedočila i dovodila hodočasnike u Međugorje. No, i on je svake godine hodočastio dva puta, jednostavno da bi se obnovio i obogatio, a ja sam dolazila svakoga mjeseca.

Što se promijenilo u Vašem životu?

Nakon prvog dolaska počeli smo više moliti. Rekla sam da smo uvijek gajili pobožnost prema Gospi, no sad sam je osjećala u svom srcu, počeli smo ići na klanjanje Presvetom, na Misu više nismo išli iz običaja već iz snažne želje. Promijenilo se još nešto, počela sam shvaćati da molitva bez djela nije vrijedna, ali ni djela bez molitve

nisu vrijedna, kako nas uči Biblija. Kad sam počela živjeti Gospine poruke vidjela sam kako se to spojilo, pogotovo kad je počeo rat i kad sam počela raditi s djecom i majkama koji su ostali bez svojih očeva i muževa. Tada je nastala skupina ljudi koja je pomagala onima koji su izgubili najmilije, ali i kuće i sve što su imali. I dan-danas im pomazemo.

Rekli ste da ste do danas doveli preko 200 hodočasničkih skupina. Kada ste osnovali međugorski centar u Wichiti, u državi Kansasu i kada ste počeli dovoditi hodočasnike?

Godine 1985. otvorili smo u svojoj kući mali centar, a 1986. iznajmili smo prostor. Te sam godine prvi put dovela 60 hodočasnika i od tada nastavila mjesečno dovoditi skupine. Nismo prestali dolaziti ni u ratu, dolazile su male skupine od 10-15 ljudi, a donosili smo i pomoć potrebnima. Danas sam već u godinama i ne mogu putovati kao prije, no i ove godine sam dovela dvije skupine, a iduće će ih biti četiri, jer ne mogu prestati to činiti.

Kako radi Vaš Međugorje centar?

Centar smo zatvorili jer smo zbog godina i obiteljskih razloga preselili u drugu državu. Imali smo informativni list, slali smo ljudima Gospine poruke, imali smo jedanput mjesečno Misu i molitveni program kao u Međugorju, imali smo godišnje konferencije na kojima je sudjelovalo oko pet tisuća ljudi. Kako rekoh, centar smo zatvorili, a suvenirnicu u kojoj smo prodavali suvenire iz Međugorja smo prodali i dobiveni novac darovali za nabavku klupa u međugorskoj crkvi. Mislili smo, Bog nam je preko svoje Majke dao tolike milosti, pa smo htjeli nešto učiniti za naše Međugorje. No centar ipak nismo posve ugasili jer još uvijek radimo na pomaganju siromašnih ljudi i obitelji u Bosni i Hercegovini, pogotovo u Bosni. Svake godine u listopadu imamo konferenciju kumova i kumčadi, što smo imali i ove godine.

Tko je najviše pomagao u Međunarodnom kumstvu djetetu?

Najprije sam o našim potrebama javila hodočasniciima koji su s nama išli u Međugorje, a onda su oni angažirali druge. Uključili su se mnogi, pa i oni koji nikad nisu bili u Međugorju ili za nj nisu ni čuli. U svemu, pomagalo je oko tri tisuće ljudi iz cijele Amerike.

Brojne ste doveli u Međugorje pa nam recite što ljude motivira da se odlučuju ići na tako dalek put?

U skupini koju sam sad dovela ima ljudi koji su već petnaesti put u Međugorju, dolaze svake godine. Zašto? Oni kažu da je ovo za njih duhovna obnova, izlazak iz svakidašnjeg napora i životne utrke u kojoj se često Bog zaboravlja. Kad se vrte kući na-

stavljaju živjeti Gospine poruke, svojim životom ih svjedoče drugima, obitelji i sredini u kojoj žive. Kažu, također, da se iskustvo Međugorja ni s čim ne može usporediti.

Što traže i što očekuju od Međugorja?

Oni traže mir. I traže život po evanđeoskoj poruci. Mislim da je to osnovno što žele. Premda mogu govoriti o svjedočenju o tjelesnim ozdravljenjima, svjedočanstva o duhovnim ozdravljenjima tako su brojna. Ljudi se iz Međugorja vraćaju preporođeni! Mnogi svećenici i časne sestre koji su s nama dolazili o tome također svjedoče. Obitelji nakon iskustva Međugorja postaju zauzeti članovi svojih župa, pomažu svećenicima u svemu što treba.

Kontaktirate li s hodočasniciima nakon povratka iz Međugorja?

Da, i to na različite načine. I dalje im šaljem list jedanput godišnje, dopisujemo se elektronskom poštom, šaljem poruke... A s nekima sam postala i prijatelj.

Amerika je u recesiji, ne dolazi hodočasnika onoliko koliko ih je dolazilo do prije nekoliko godina. Je li Međugorje živo u Americi?

Živo je u onima koji su ovdje bili, i oni neprestano svjedoče o svojim iskustvima. Kriza je mnoge zaustavila, ali Međugorje živi u njihovom srcu, i zasigurno će opet doći svi koji su jedanput bili. To mi govore i pišu oni koji su sa mnom putovali.

Kako ste Međugorje doživjeli pri sadašnjem dolasku?

Iznenadio me ovoliki broj hodočasnika i to mi daje snagu i uvjerenje da Međugorje nikad ne će prestati.

Vi i Vaš muž ste u mirovini i jedan dio godine živite u svom rodnom mjestu, a drugi dio u Americi. Na otoku Iloviku, gdje Vam je kuća, napravili ste nešto međugorsko. Što je to?

Četiri, pet mjeseci godišnje živimo na malom otoku Iloviku kod Lošinja. Kako smo već u godinama i ne možemo često u Međugorje, htjeli smo napraviti nešto što će nam pomoći živjeti kao u Međugorju. Nabavili smo jedan mali kip Kraljice Mira, uz kuću uredili prostor i stavili ga na vidno mjesto, u maleni cvjetni vrt. I što se događa? Prolaze turisti, poklone se, stanu i mole. Još ne znaju da je to Kraljica Mira, ali ćemo staviti i tekst, pa će ljudi znati da

je to Kraljica Mira iz Međugorja. Na našem otočiću imamo više kapelica, ali su one na brdima kamo mi stariji ne možemo pješati, pa krunicu molimo kod Kraljice Mira. Na 25. obljetnicu ukazanja na molitvu se okupilo 45 ljudi. Nije to velik broj, ali za otočić na kojemu živi 70 stanovnika to je i te kako mnogo. Taj smo dan molili krunicu, pjevali litanije i himnu Kraljice Mira. Bilo je tu i Amerikanaca i Talijana, a taj dan svi smo se baš častili nakon molitve okupljeni oko stola.

Međugorje ste upoznali u njegovu izvornom obliku, a pratili ste i njegov rast. Upitao bih Vas, što biste preporučili nama koji ovdje stalno živimo?

Ne ću govoriti kao kritičar, već kao osoba koja Međugorje duboko osjeća. Želja mi je da domaćini u vrijeme molitve pred objed prestanu raditi u kuhinji, i da i oni s hodočasniciima mole. Znam da su obveze velike, ali je lijepo da stanu s kupa s hodočasniciima i budu jedno u molitvi. Vrlo je bitno da hodočasnici i domaćini nisu odvojeni, da su jedna obitelj. To je vrlo bitno.

Dolazite dvadeset pet godina. Jeste li se umorili od tolikih putovanja?

Nisam, a nadam se da ću dolaziti sve dok mognem hodati. Bog mi je dao snagu pa sam i jučer išla s hodočasniciima i svećenicima moliti na Brdu ukazanja. Svako jutro Bogu zahvaljujem što mi je dao zdravlje i snagu da mogu biti u njihovoj službi.

Što je Međugorje za današnji svijet?

Svijet s pažnjom gleda u Međugorje i ono je vrlo značajno. Kad čitamo i živimo poruke, postajemo bliži Gospi i njezinu Sinu; poruke su poticaj da se klanjamo Isusu. Poruke su kratke i jednostavne, ali upravo zato ostaju u srcu. Po Međugorju postajemo svjesni koliko nas Gospa voli i koliko nas treba.

Što želite reći na kraju ovoga razgovora?

Želim zahvaliti svim fratrima koji nam daju sve što mogu dati. Također zahvaljujem svima koji pomažu da Gospine poruke idu u svijet. Uvijek molim za sve vas u župi, za fratre, radnike i vidioce jer ste danas vi centar svijeta. Međugorje je mjesto u koje svi gledamo i neka Bog dade da tako bude i ubuduće. Svijet ide naopako, ali ga Međugorje može promijeniti, Gospine poruke iz Međugorja mogu ga promijeniti.

Božja pitanja čovjeku: ZAŠTO SI LJUT?

fra Iko Skoko

Teško je susresti osobu koja nikada nije bila ljuta, namrgođena ili srdita. Zbog čega se sve ljutimo? Često su razlozi ljutnji neki mali nespo-razumi, male stvari ili događaji.

Pogledajmo kako je nastala prva ljutnja: „Čovjek pozna svoju ženu Evu, a ona začne i rodi Kajina, pa reče 'Muško sam čedo stekla pomoću Jahve!' Poslije rodi Abela, brata Kajinova; Abel postane stočar, a Kajin zemljoradnik. I jednoga dana Kajin prinese Jahvi žrtvu od zemaljskih plodova. A prinese i Abel od prvine svoje stoke, sve poizbor pretilinu. Jahve milostivo pogleda na Abela i njegovu žrtvu, a na Kajina i žrtvu njegovu ni pogleda ne svrati. Stoga se Kajin veoma razljuti, i lice mu se namrgodi. I Jahve reče Kajinu: 'Zašto si ljut? Zašto ti je lice namrgođeno?'“ (Post 4,1-6)

Prva dva brata počela su svoj rad. Imala su svoja različita zanimanja. Započeli su stvarati kulturu i civilizaciju. Od svog rada prinijeli su Bogu žrtve. Bog prihvaća žrtvu mladeg brata. Stariji brat se zbog toga razljutio. Sam Bog ga pita za razlog ljutnje. Bog želi da Kajin postane svjestan svoje ljutnje i da je obuzda. Ako ne ovlada svojom ljutnjom, čovjek gubi nadzor nad sobom. Ljutnja čovjeka nagoni u činjenje grijeha. Čovjek koji čini pravo nema razloga biti ljut, pa čak ako nije odmah dobio Božju naklonost. Bog savjetuje i opominje Kajina: „Jer ako pravo radiš, vedrinom odsijevaš. Ako ne radiš pravo, grijeh ti je kao zvijer na pragu što na te vreba, još mu se možeš oduprijeti?“ (Post 4,7) Dakle, radimo pravo i vedrinom odsijevajmo, pa i ako nam se u prvi mah čini da nas Bog ni ljudi ne nagrađuju! Ako ljudsko priznanje ne dođe, Božja nagrada će sigurno doći.

Ljutnja kao da je bliska svakom čovjeku. Bitno je, međutim, svoju ljutnju znati obuzdati i kontrolirati. Sveti Pavao opominje u poslanici Efežanima: „Ako se ljutite, ne griješite! Neka sunce ne zađe nad vašom srdžbom! I ne daje mjesta đavlu“ (Ef 4,26-27).

GOSPA - NAJDIVNIJI PUTOKAZ DO ISUSA

fra Mario Knežević

Kao tražitelji Boga, radujemo se što je sv. Toma zapitao: Gospodine, mi ne znamo kamo ideš i što je tvoj put? Kao da je Toma samo naglas i iskreno u ime nas izgovorio stvarnost neshvaćanja Kristova namisla, njegova puta, njegova cilja... Kamo ideš? Isus Tomi reče da je on put, istina i život (usp. Iv 14,6). Isus je sebe, dakle, tako predstavio.

Želimo li doći do bilo kojeg odredišta, moramo znati put. Put nije samo prometnica automobila, vlakova, zrakoplova i drugih prijevoznih sredstava. Put je i mogućnost susretišta. Ako želimo susresti znanca ili prijatelja, moramo prijeći određeni put od kontakta i stiska ruke, do prijateljskih odnosa. Bitno je znati put, jer u protivnom ćemo zalutati. Kako pronaći put do Boga i stati na njegove staze, temeljno je vjerničko pitanje. Put do susreta s Bogom ključna je zadaća ne samo religioznosti nego i čovječanstva uopće. Doći u susret s našim Stvoriteljem imperativ je kojem osoba, naravno, teži.

U svijetu bez Boga imamo bezbroj naučavanja koja niječu Božju opstojnost i nude svoje putove. Mnogi, u neznanju, podliježu tim teorijama. Potaknut takvim promišljanjima, njemački teolog Hans Küng rekao je novinaru ateistu: „Vi ne vje-

rujete u Boga. Zbog toga vam je zatvoren jedan beskrajn, divan svijet. Vi ste poput čovjeka koji je gluh i zato mu je zatvoren pristup svijetu prekrasne glazbe“. Istina, teško je čovjeku skinuti mrak s očiju dok sam ne osjeti ljepotu svjetla. Stoga, nije toliko nužno čovjeku dokazivati Božju opstojnost, nego mu pomoći otvoriti oči srca i duše da progleda i sam spozna. Papa Pavao VI. je znao kazati: „Ne trebamo proklinjati tamu, nego upalimo svjetlo!“

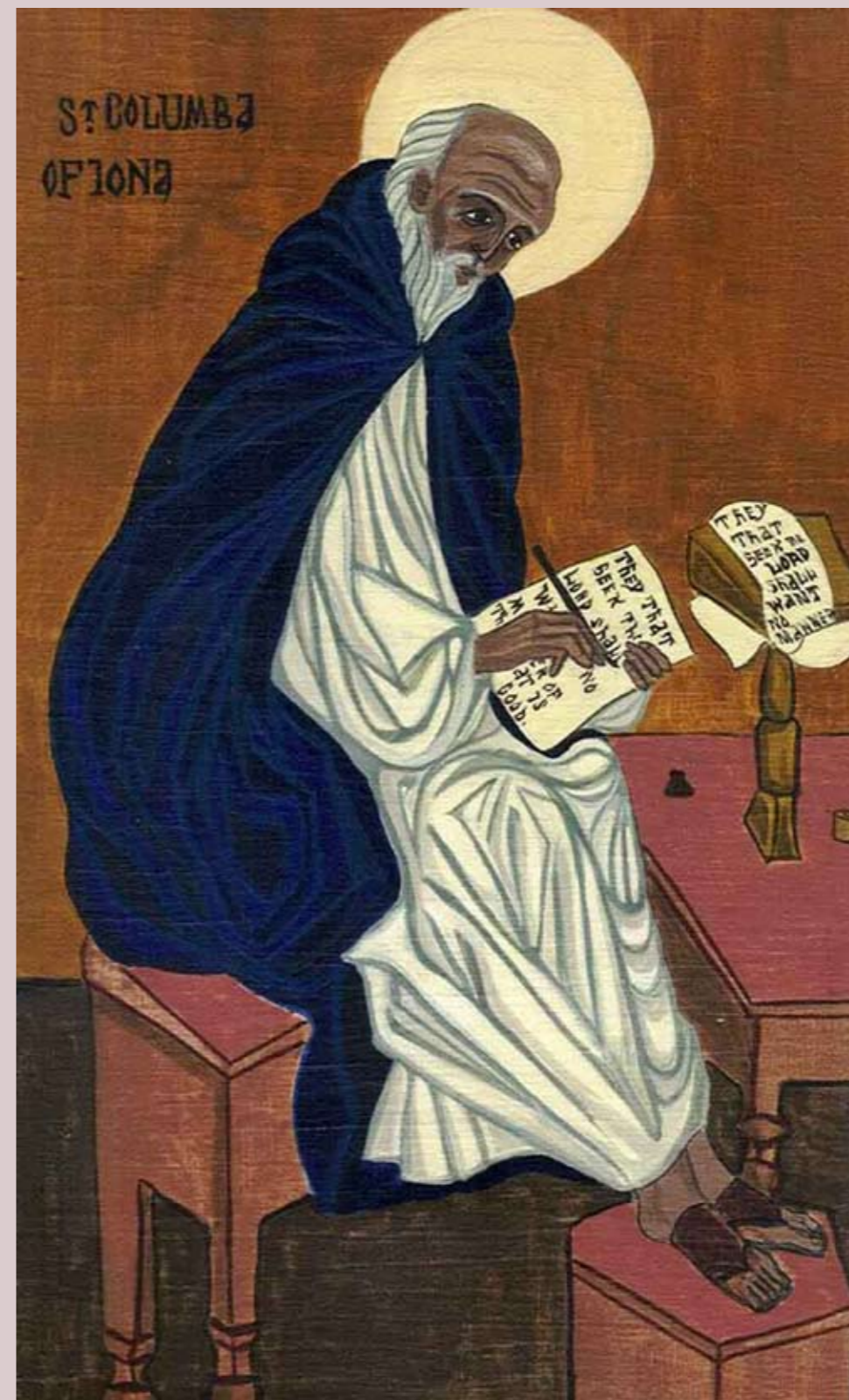
U Međugorju je Bog po Gospi upalio svoju svjetiljku u svijetu tadašnjega komunističkog mraka. Brdo ukazanja tako je po Mariji postalo grad na gori, svjetlo koje svijetli u noćima mnogih srdaca. To svjetlo, kao zvijezda Danica u betlehemskoj noći, jasno pokazuje i osvjetljava put do Isusa. Upravo tu, na Brdu ukazanja, čovjek današnjice ponavlja pred Gospom upit sv. Tome o Isusovoj adresi. Gospa je tako najdivniji smjerokaz do Isusa. Ona drugo i ne želi biti. Ona ne vodi ljude k sebi, nego k onomu koji je put, istina i život. Po Gospi međugorski hodočasnik sam iskustveno spoznaje Boga i s njom pronalazi svoj put. Kao takva, Gospa i nama, zajedno sa sv. Ivanom Krstiteljem, želi reći da iskustvom svoje vjere budemo put za druge do Isusa.

Foto: ICMIM

VJEČNO SVJETLO U HRAMU VJEČNOGA SVEĆENIKA

(IZ UPUTA SVETOGA KOLUMBANA, OPATA)

Kako su blaženi i kako su sretni oni sluge koje Gospodin kada dođe nađe budne! Blaženo bdijenje u kojem se bdije radi Boga, Stvoritelja svemira, koji sve ispunja i nadilazi!

O da bi se udostojao mene - iako neznatna, ali ipak slugu svojega - probuditi iz tromoga sna i zapaliti vatrom one božanske ljubavi kojom nad zvijezdama gori plamen njegove ljubavi, i njegove želje da nas ljubi, pa da i u meni uvijek gori božanski oganj.

O kad bih imao takve zasluge da moja svjetiljka uvijek gori noću u hramu Boga mojega i da svijetli svima koji ulaze u kuću Boga mojega! Gospodine, molim te, daj mi u ime Isusa Krista, tvoga Sina, moga Boga, ljubavi koja ne može nestati. Daj da se svjetiljka zna zapaliti, a ne zna ugaziti. Neka mene grije, a drugima svijetli.

Kriste, slatki naš Spasitelju, udostoj se zapaliti naše svjetiljke da trajno svijetle u tvome hramu i da od tebe, Vječnog Svjetla, prime trajno svjetlo, kaka bi naša mrkla tama postala svjetlost i da mrak ovoga svijeta od nas pobjegne.

Isuse moj, molim te, udijeli toliko svoga svjetla mojoj svjetiljci da bi mi se u tom svjetlu otkrila ona svetinja nad svetinjama koja posjeduje Tebe, vječnoga i velikog Svećenika, koji ulaziš okružen nebesnicima u taj svoj hram. Daj da u njemu samo tebe vidim, motrim i želim. Daj da samo tebe ljubim i neka pred tobom moja svjetiljka uvijek svijetli i gori.

Ljubljeni Spasitelju, molim te da se pokažeš nama koji kucamo na tvoja vrata. Daj da te upoznamo, da samo tebe ljubimo, jedinoga tebe ljubimo, jedino tebe želimo, jedino o tebi dan i noć razmatramo i uvijek na tebe mislimo. Udostoj se udahnuti nam toliko ljubavi koliko treba da ljubimo i volimo tebe svoga Boga. Neka svu našu nutrinu osvoji tvoja ljubav, neka nas ona potpuno zaposjedne, a i sve naše osjećaje neka ispuni ta ista ljubav, da osim tebe koji si vječan ne znamo ništa drugo voljeti ni htjeti. I zato neka ne uzmognu u nama ugaziti ljubav sve vode ovoga zraka, ove zemlje i ovoga mora, prema onoj nadahnutoj riječi:

I mnoge vode ne moguše ugaziti ljubav.

Neka se to u nama potpuno ili djelomično ostvari po tvojoj darežljivosti,

Gospodine naš Isuse Kriste! Tebi slava u vijeke vjekova. Amen.

PLODOVE MEĐUGORJA PONAJPRIJE VIDIM U SVOME ŽIVOTU

Vič. Stephen McDermott, svećenik biskupije Philadelphia u SAD-u, trenutačno u službi vojnog kapelana američkih vojnika u Njemačkoj, svoj je svećenički poziv osjetio za prvoga hodočašća u Međugorje. O tome, ali i iskustvima koja je godinama stjecao te sadašnjem svom životu nedavno je govorio za slušatelje

Radiopostaje „Mir“ Međugorje i čitatelje Glasnika mira

Razgovarala Sanja Pehar

Kad ste i kako čuli za Međugorje?

To je bilo 1988. godine. Tada sam bio student, živio sam u bratstvu studenata koji su stalno tulumarili i mnogo pili. Sedmo sam od osmero djece u obitelji, dvanaest godina sam išao u katoličku školu; roditelji su nas odgojili u katoličkom duhu. Kad sam pošao na fakultet, udaljio sam se od Boga. Studirao sam medije – radio, televiziju i film, te sam se počeo baviti športom – hokejom na ledu i karateom. To je vrijeme kad sam se polako udaljavao od vjere. Jednoga dana, kad sam bio kod kuće, roditelji su susjedu prikazivali film o Međugorju koji je

privukao i moju pozornost. To su bile snimke vidjelaca koji mole i padaju na koljena za vrijeme ukazanja. Gledajući film pomislio sam da je to što vidim istina, da djeca ne mogu glumiti nešto takvo.

Sjećate li se prvog dolaska u Međugorje?

Moji roditelji su 1988. došli u Međugorje, a s njima je putovala i moja sestra. Kad su se vratili, u njima je gorjela vatra vjere, bili su drukčije osobe. Rekao sam, moram i sam tamo otići i iskusiti što su oni doživjeli. I tako sam uskoro, već 1989. godine, prvi put bio u Međugorju. Jedna od značajnijih stvari koja

se dogodila jest da sam otišao na ispovijed. Za vrijeme ukazanja bio sam na koru crkve, s jednim svećenikom. Rekao sam mu kako se već pet godina nisam ispovjedio i sada je pravi trenutak za to. Bila je to moćna ispovijed. Kasnije sam bio na Podbrdu sa skupinom Amerikanaca, molili smo kronicu koju godinama, od djetinjstva, nisam molio. Čuo sam glas u sebi koji mi kaže: „Stephene, vjeruješ li stvarno u sve ovo?“. Tom glasu sam rekao da šuti jer molim kronicu. Taj glas se javljao tri puta, pokušavao sam ga izbaciti iz glave, ali bez uspjeha. Na tom brdu sam se borio sa svojom vjerom. Tada sam shvatio da doi-

sta vjerujem u Boga, vjerujem da je Krist došao i dao nam Crkvu i sakramente, vjerujem u sve. I onda, kao da mi je Božji glas rekao: „Ako vjeruješ, ne možeš ići putem kojim ideš, nego drugim“. I pošao sam tim drugim putem, koji me 1997. doveo do bogoslovljive. Proveo sam šest godina na bogoslovljivi i 2003. godine sam zaređen za svećenika. Otada, od te 1989., često sam dolazio u Međugorje koje je za mene bilo izvor snage i obnove.

Vraćajući se u Međugorje, upoznao sam divnu obitelj koja me primila u svoje srce. Ima nešto u ljudima koji ovdje žive. Njihova ljubav, ljubaznost i način na koji žive vjeru su divni, stvarni, istinski.

Uspavali smo se

Na hodočašćima duhovno pratite hodočasnike. Kakva su njihova iskustva?

Kad sam, u početku, dolazio u Međugorje, upoznao sam jednu gospođu koja mi je taknula srce i pokazala da je življenje Gospinih poruka nešto stvarno. Zatim sam počeo dovođiti hodočasnike. Svaki put se uvjeravam da oni ovdje traže nešto dublje u svojoj vjeri. Mi svećenici u Americi mnogo vremena trošimo na administraciju i popravke objekata, a opasnost je ako zaboravimo da smo prije svega svećenici, očevi. Sjećam se svoga prvog dolaska u Međugorje, svaka propovijed je bila fantastična, upijao sam je srcem i umom. Ovdje sam susreo najbolje svećenike – molitelje, ispovjednike, propovjednike. Ljudi ovamo dolaze jer žele vidjeti mir na djelu, žele iskusiti vjeru.

Prošlo je 28 godina otkako su vidioci posvjedočili, i danas svjedoče, da se Gospa ukazuje. Jeste li razmišljali zašto ukazanja traju tako dugo i jesmo li prihvatili Gospu?

Roditelji mnogo puta jedno te isto ponavljaju svojoj djeci zato što djeca nisu shvati-

la savjete i nisu počela činiti ono što je za njih dobro.

Gospa nam ponavlja jer smo se uspavali, ona nas podsjeća što nam je činiti. Ukazuje se toliko dugo iz ljubavi, jer nas mnogo ljubi. Koja majka ne bi htjela da joj djeca budu dobra, da žive ispravnim životom, a naša nebeska Majka želi da živimo i idemo putem koji nas vodi u nebo.

U čemu vidite plodove Međugorja?

Prije svega, vidim ih u svome životu. Iako sam odgojen u katoličkoj obitelji, bio sam počeo živjeti daleko od vjere i Boga. Umjesto odlazaka u crkvu na Misu, vrijeme sam provodio u tulumarenju. Nikad nisam ni pomislio da ću biti svećenik, a dolaskom u Međugorje osjetio sam svećenički poziv, napustio prijašnji fakultet, završio teologiju i bio zaređen za svećenika. Svećenici koji su bili u Međugorju u sebi nose vatru i rado bi ovdje ostali. Moja prijateljica kaže da Međugorje nije tu da u njemu ostanemo, nego da dođemo i ponese sa sobom što smo u njemu primili. I da to dajemo drugima.

Traže li ljudi danas Isusa, čeznu li za duhovnošću?

To je različito kod svakog čovjeka. Mladima u srednjoj školi postavio sam pitanje je li im Isus važan, a oni su iskreno rekli – ne. Srce mi se slomilo kod takva odgovora. Kad roditelji krste djecu, obećaju odgajati ih u vjeri. Srce mi se lomi kad vidim da roditelji ne vode djecu u crkvu, ne odgajaju ih u vjeri, a jednoga dana će morati stati pred Isusa. Gube iz vida činjenicu da im je Bog dao poseban dar. Nedostatak vjere prenosi se na djecu. Budući da su kuće sagrađene na pijesku, kad dođe kriza, nemaju se na što osloniti i ruše se.

Kad sam bio na fakultetu, mislio sam da sam izgubio vjeru. Ali kasnije sam shvatio da vjeru nisam izgubio, jer su roditelji postavili temelje. I ako je zgrada bila narušena, temelji su ostali. Mnogi mladi danas nemaju temelje. Uspoređujem to s obiteljima koje žive vjeru, s roditeljima koji svoju djecu uče da ljube Boga i brata. U tim brakovima gori vatra, te kuće su privlačne. U SAD-u se raspadne više od 50 posto brakova. Ali onda dođe u Međugorje i vidiš vjeru na djelu, to ljude jako inspirira i potiče.

Živim život vojnika

Danas ste vojni kapelan u Njemačkoj, što zahtijeva i poseban pastoral. Koji su Vaši zadatci i obveze?

Nov sam u vojsci. Mnogi me pitaju zašto

sam ušao u vojsku. Nikad nisam ni pomislio da ću biti vojni kapelan, ali nisam mislio ni da ću biti svećenik. Nakon što sam bio zaređen, Bog mi je to stavio u srce. Onda sam četiri godine molio za razlučivanje i konačno sam dobio biskupovo dopuštenje da preuzmem tu službu. Mnogo toga se treba naučiti, učim vojnički život, učim kako funkcionira vojna biskupija koja u cijelom svijetu ima zemaljske snage, mornaricu i zrakoplovstvo. Moj vojni biskup je rekao da u njegovoj biskupiji sunce nikad ne zalazi.

Koliko je svećenik potreban vojnicima, što im znači njegova prisutnost?

Vojnici su ljudi ali se susreću s drukčijim poteškoćama nego ljudi u običnim župama. Imaš ne samo vojnike nego i njihove obitelji. Žene gledaju kako im muževi odlaze i stavljaju život na kocku, svakoga dana brinu se za njih, a tu su i djeca. Imam mnogo posla jer oni trebaju moju potporu. Trebam im biti podrška kad odlaze, ali i kad se vrate. Njihove obitelji trebaju podršku dok su im dragi daleko. Pružamo im ljubav, nadu i podršku. To je moj posao, živim s vojnicima, kasnije ću trebati ići s njima i na teren, bio to Afganistan ili Irak, živim njihov život. Moram reći da vojnici vole svoje kapelane.

Papa Benedikt XVI. je proglasio Svećeničku godinu, koje je njezino značenje?

Ivan Pavao II. je rekao da bez svećenika nema euharistije, bez svećenika nema ispovijedi. A u ovom vremenu tako trebamo euharistiju i ispovijed. Svećenička godina je tu da obnovimo molitvu za Božje ljude. Mene osobno to poziva na obnovu vlastitog svećeništva i bitno je da to svaki svećenik učini. Kad sam se bavio športom, karateom, bio sam dvije godine treći u Americi, ali dogodi se da čovjek izgubi ritam. I treba se vratiti osnovnim koracima i onda ćeš naći svoj ritam. Tako je i u molitvi, bitno je vratiti se onome temeljnom. Počeo sam čitati pisma Ivana Pavla II. koja je pisao svećenicima svake godine na Veliki četvrtak. To mi pomaže da iznova otkrijem svoje svećeništvo.

Poruka čitateljima?

Molite za svoje svećenike, molite za mlade koji biraju svoje zvanje, molite za braću koja su na bogoslovljivi da čuju Božju riječ, molite za svećenike da budu snažni u vjeri, da nasljeđuju Gospodina koji je rekao: „Ovo je moje tijelo koje će se za vas predati“. Neka naš život bude sveta žrtva za Božji narod.

foto: iCMM

GOSPINA UKAZANJA U GRUŠEVU (UKRAJINA) (I.)

Godine 1914., 12. svibnja, Gospu su vidjela 22 seljaka. Viđenje je trajalo sve do sljedećega dana. Vidioci su primili proročku poruku koja je najavila teška vremena za svijet i, posebice, za Ukrajinu. Prorekla joj je gubitak samostalnosti kroz 80 godina: kroz 8 desetljeća trajat će progonstva i patnje i na kraju će pobijediti kršćanstvo i Ukrajina će biti slobodna. Osim toga, rekla im je da je svjetski rat na pomolu i da će Rusija postati zemlja bez Boga

Priredio fra Karlo Lovrić

Ukrajina je republika u istočnoj Europi i površinski najveća europska država. Na istoku graniči s Ruskom Federacijom, s Bjelorusijom na sjeveru, Poljskom i Slovačkom na zapadu, a s Mađarskom na jugu, te Rumunjskom i Moldavijom na jugozapadu. Područje Ukrajine bilo je poznato i kao Rutenija, a stanovnici kao Ruteni ili Rusini; a u ruskoj historiografiji kao Mala Rusija. Sadašnje ime se tumači na različite načine, obično kao *pogranična krajina*. Ukrajina je bivša članica SSSR-a, a glavni joj je grad Kijev. Slobodna je od 24. kolovoza 1991.

Ima skoro 50.000.000 stanovnika, poprilično raznolikog sastava. Oko 17.000.000 su Rusi, 500.000 je Židova, 500.000 krimskih Tatara koji su islamske vjere. Ukrajinici su u velikoj većini pravoslavne vjere, s izuzetkom zapadnih dijelova zemlje gdje žive grkokatolici.

Iako je jezik ukrajinski, njime se služi tek oko 35.000.000 ukrajinskih građana. U gradovima se često govori ruskim jezikom ili kombinacijom rusko-ukrajinskog jezika: suržik (do 20 posto).

Povijest ne opovrgava Kroniku

Ukrajina je postala kršćanskom zemljom zahvaljujući bizantskoj Grčkoj Crkvi. Jedna stara kronika, naslova „Priča prošlih godina“, pripisana monahu Nestoriju, govori o kijevskom knezu Vladimiru (979. – 1015.) kako je poslao svoje plemiće po europskim zemljama da traže pravu vjeru za svoju kneževinu. Kad je knez vidio kako carigradski narod časti Bogorodicu, nije dvojio. Odlučio se za vjeru koja unosi radost u duše onih koji vjeru žive. Povijest ne opovrgava Kroniku i svjedoči da početci kršćanstva sežu u

prva stoljeća, a da se kolektivno pokrštavanje dogodilo preko Carigradske Crkve u vrijeme kneza Vladimira Velikog. Knez Vladimir Veliki sišao je god. 988. sa svojim plemićima na obalu rijeke Dnjepra radi krštenja mnoštva i poslao je glasnike u sve gradove i sela da i drugi slijede njegov primjer, ako ne žele biti njegovim neprijateljima. Prvi metropolit Ukrajine, Hilarije, u svome dragocjenom povijesnom dokumentu 40 godina poslije uzveličao je „Krstitelja Ukrajine“: „Čestiti Glavaru, izidi, izidi iz groba... izidi, ti nisi mrtav, jer nije dopušteno umrijeti tebi koji si vjerovao u Krista koji je život cijeloga svijeta... gledaj crkve koje cvjetaju, gledaj kršćanstvo koje raste, gledaj grad koji je rasvijetljen svetim ikonama, koji sjaji i koji je obavijen tamjanom i odzvanja hvalama i božanskim pohvalama.“

Uslišaj njegovu molitvu

Prva crkva poslije krštenja bila je posvećena Uznesenoj na nebo. Na dan posvete, Vladimir je uputio Bogu sljedeću molitvu: „Gospodine, kada netko dođe moliti u ovu crkvu, uslišaj njegovu molitvu i oprosti njegove grijeha po zagovoru Presvete Bogorodice“.

Po primjeru oca, knez Jaroslav Mudri sagradio je crkvu Svete Sofije sa slavnom mozaikom Majke Božje koja moli, zvanoj „Neruscimaja Stena“ (Neuništiva stijena). To je ikona tipa moliteljice prozvana po načinu Gospine molitve kako diže ruke prema nebu. Okolo su napisane riječi Sv. pisma: „Gospodin je s tobom i ne ćeš se poljuljati“. Knez Jaroslav je htio proslaviti „Navještenje Gospodinovo“ stavljajući njegov hram blizu velikih gradskih vrata kao ugaonu tvrđavu protiv neprijatelj-

skih nasrtaja. Gospi je rekao: „Zdravo, puna milosti, Gospodin je s tobom!“, a gradu: „Zdravo, grade koji vjeruješ, Gospodin je s tobom!“ Iste godine je posvetio sav svoj narod Presvetoj Bogorodici.

Građevina se 10 stoljeća odupirala rušenju. Gospa je bila simbolom otpora ukrajinskog naroda i Božje zaštite. U XII. st. Mongoli su opljačkali crkvu Sv. Sofije. Tridesetih godina prošloga stoljeća komunisti su kanili srušiti zgradu i na tom mjestu sagraditi trg koji bi podsjećao na pobjedu boljševizma. U ljeto 1941. crkve Usnuća Marijina (Dormitio) i Sv. Sofije trebale su „ići u zrak“ i s njima „Neuništiva Stijena“, ali se pakleni plan nije ostvario. Kako ova „Neuništiva Stijena“ podsjeća na one stijene na Podbrdu iznad Bijakovića početkom osamdesetih godina prošloga stoljeća!

Kako smo vidjeli, Ukrajina je marijanska zemlja, a Kijev je postao kolijevkom marijanskog štovanja u cijeloj zemlji. Dvadeset posto crkava posvećeno je Gospi. Danas u eparhiji Leopoli ima 1.278 crkava, a 377 ih je posvećeno Gospi.

Marija olakšava vezu s Rimom

Poslije prvoga pokušaja na Firentinskom saboru (1438. – 1445.), gotovo svi biskupi s teritorija Ukrajine i Bjelorusije koji su bili pod poljsko-litvanskim kraljevstvom prihvatili su na sinodi Brest-Litovsk uniju s Rimom. Naravno, bilo je i opozicije, što je dovelo i do krvoprolića. Tako je 1623. barbarski ubijen sv. Jozafat, biskup Vitebska. Ipak je njegovo mučeništvo olakšalo uniju jer su i sami prelati koji su inspirirali njegovo ubojstvo, pogodeni njegovim stavom pred smrću, prešli na uniju i postali njezinim gorljivim pristašama.

Podjele ukrajinskog teritorija u 17. i 18. st. dovele su i do podjele crkvenih općina i marijanskog štovanja. Unijate, jer su se spojili s Rimom, dokinuli su carica Katarina II. (1762. – 1796.) i car Nikola I. (1825 – 1855.). Poslije pada carske vlasti godine 1917., pokušalo se s ujedinjenjem

zemlje i proglašenjem nezavisnosti, ali je sve brzo propalo s dolaskom boljševika i ponovno je uspostavljena vlast Moskve nad istočnom Ukrajinom.

S Drugim svjetskim ratom, ruska i poljska Ukrajina bile su ponovno ujedinjene i postale su dijelom sovjetskog imperi-

ja. Pseudosabor iz godine 1946., „Sabor L'vova“, proglasio je raspuštanje ukrajinske Grkokatoličke Crkve i pripojio je pravoslavnom Moskovskom patrijarhatu. Staljin je išao i korak dalje. Likvidirao je vjernike, mnoge deportirao u Sibir, rušio crkve ili ih je predavao pravoslavnicima, ikone profanirao ili su predavane u galerije umjetnosti.

U ovom vremenu „katakomba“, „Mater Dolorosa“ (Majka Žalosna) je bila uz bok mučenicima da ih ohrabri u patnji i ulije u njihove duše nadu uskrsnuća. Kardinal Josef Slipey, koji je 18 godina proveo na prisilnom radu u Sibiru, bio je herojski svjedok muka koje je podnio njegov narod. Zato se 28. travnja 1978. obratio svim europskim biskupskim konferencijama i građanskim autoritetima da bi ih upoznao s neljudskim uvjetima u njegovoj zemlji.

Deset godina poslije, papa Ivan Pavao II. slavi tisućljeće krštenja Ukrajinaca, dođuše misnim slavljem u crkvi Sv. Petra u Rimu, i dvama apostolskim pismima blagoslivlja i podržava inicijativu proslave krštenja ukrajinskog naroda.

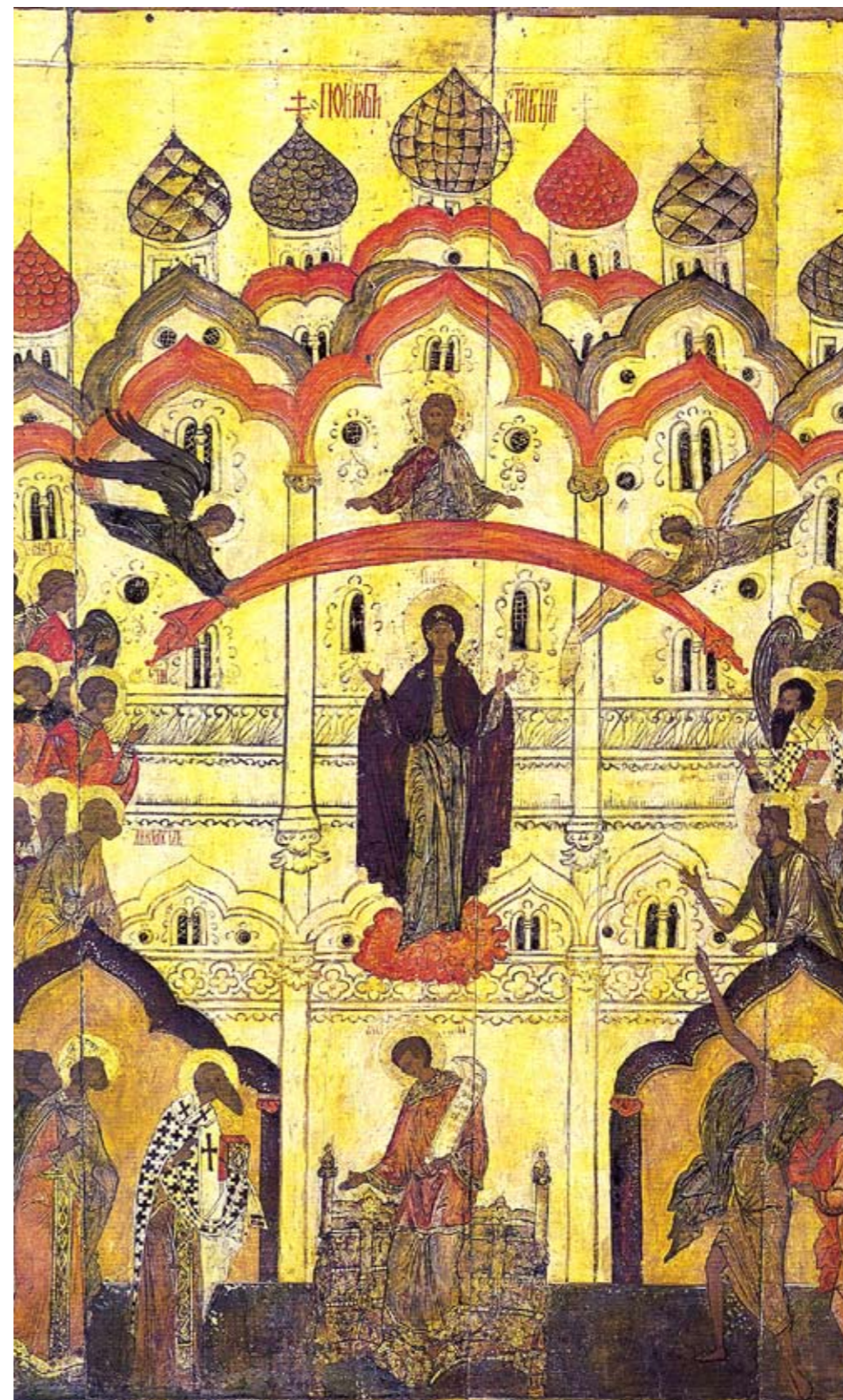
Istrjebjenje kršćanske vjere

Govoriti o komunističkoj (oktobarskoj) revoluciji godine 1917., u marijanskom ključu znači govoriti o Gospinim ukazanjima u Fatimi i trećoj fatimskoj tajni. Proroštvo u Fatimi govori o vjerskim progonstvima koje će izazvati ruska revolucija u cijelome svijetu. Proroštvo prenose neuka djeca koja nisu ni čula za Rusiju. U programu revolucionarne vlasti stajalo je: istrjebjenje kršćanske vjere i svakoga drugog oblika religije, ostavljajući minimum slobode u privatnom bogoštovlju. Crkve su pretvarane u muzeje. Mali dio crkava je pridržan bogoštovlju, ali samo za vrijeme liturgije.

Naglo vraćanje slobodi povezano je s fatimskim proroštvom. Izravnom televizijskom prijenosu proslave, 13. listopada 1991., u bivšim republikama Sovjetskog Saveza prisustvovalo je oko 40.000.000 ljudi. Program je bio ponovljen iste godine na godišnjicu „Oktobarske revolucije“.

Neovisnošću Republike Ukrajine vraćeno je Grkokatoličkoj Crkvi pola vlasništva koje je bilo ilegalno oduzeto 1946. na pseudosaboru u L'vovu, posebice crkve i samostani u kojima su se častile Gospine ikone.

(Svršetak u sljedećem broju)

ŠTO, MA PUSTI

Miljenko Stojić

Shimle Tvrtko Bojić

Trznuše me javna glasila ovih dana. Papa napao Međugorje. Uh, majko mila! Kako to, redovito pratim određene vijesti pa ništa od toga nisam primijetio?! Ubrzo mi sve posta jasnim. Stara priča, staro napuhivanje balona. Oni pogađaju. Podloga je zapravo istinita. Papa stalno prati ono što se događa u župi Međugorje. Neka prati, pratio bih i ja da sam na njegovu mjestu. Nije šala da se u ova suvremena vremena, kad bezbožnost nastoji dokazati da je pobijedila, negdje svakodnevno okuplja na tisuće, a godišnje nekoliko milijuna vjernika. I uz to se mole, ispovijedaju, mijenjaju svoj život. Treba, dakle, na to paziti iz najmanje dva razloga. Duhovnost koja se događa ima i nama štošta reći, ne možemo biti tek pasivni gledatelji. S druge strane treba nad tim bdjeti, neumorno odstranjivati sve ono što tu ne spada, što se pojavilo kao korov na njivi. Zbog čega bismo se onda bojali Papina zahvata? Ako se još bojimo, nije valjda da dvojimo u njegovu dobronamjernost, istinitost i čestitost? Zaključimo: Papa, hvala, a vi novinari otidite popiti kavu prije nego što se po naredbi latite pisanja o nečemu.

Izgleda da sam opet pretjerao. Ma kakva naredba, danas je novinarstvo slobodno, piše se o svemu i svačemu, tako kako se nikad nije pisalo. Istina je, s jedne strane gledajući. S druge strane, priča je nešto drukčija. Recimo, nitko ne piše, podrazumijeva se niječno – hvalospjevi su dobrodošli – o vlasnicima javnih glasila niti o njihovim prijateljima. A dotični posjeduju ne nekoliko, nego mnoštvo javnih glasila i u ovoj i u onoj državi, odnosno njima granice nisu prepreka. Baš milina! Tako se multikulturalnost, ljudska prava, demokracija... mogu nesmetano širiti. Jedna ruka svime upravlja i zna što radi. A onda ćemo se jednoga dana svi probuditi u regiji toj i toj. Te, pak, regije bit će dio ujedinjenog svijeta. I krug je zatvoren. Jedna ruka i tada će upravljati i opet će biti milina jedna! Kad će više ta vremena, ne mogu čekati?!

Zastao sam malo nakon ovih riječi i misli. Je li zbilja tako lijepo kad te ujedine, a ništa te nisu pitali, tek su te varkom vabili u taj tor? Odgovor je jasan, ne treba ga navoditi. Ipak, jednom ujedinjenju spremno se pripuštam, ali to je slobodno. Slušam riječi Kraljice Mira i kušam ih oživotvoriti u sebi.

Znate i sami da to ne ide tako lako, tare nas umor, protivni glasovi, lijenost, životne rane i još mnogo toga. Ali, izgovora nema. Kraljica Mira strpljivo ujedinjuje ono što su samozvani ujedinitelji razdvojili. S njom je lijepo biti Hrvat, Amerikanac, Englez, Talijan, Srbin, Kinez, Eskim, Slovenac, itd., itd. Ne trebaš se taliti i pretvarati ni u što drugo, čupati si dušu, trebaš tek biti to što jesi i osjetiti ćeš ujedinjenost sa svim ljudima i s čitavim svijetom. Pa tko ne bi dopustio da ga vodi Kraljica Mira i napregnuo se zajedno s Papom i svim ljudima dobre volje bdjeti nad čistoćom njezina govora?! A da je to ona, šapću mi najviše oni koji se ispovijedaju i obraćaju. Ne može se klečati pred nekim, može se klečati samo pred nečim.

Jasno mi je da ovim govorom idem potpuno protiv načela „političke korektnosti“. Ne znam tko ga je navijestio, obično se kaže „oni“, a za to tko su „oni“ svatko ima svoju priču. Moglo bi ih se čak i nazvati globalistima. Pristaše političke korektnosti dobit će mi: besramno lažeš, a dobronamjerni: ma pusti, ne budi se s rogatim. Ljudi moji, nisam, miroljubiv sam. Samo, ne mogu biti slijep pri zdravim očima. Kako ću onda moći pričati o plodovima Kraljice Mira, kako ću se sam obraćati, kako ću djelatno sudjelovati u izgradnji ovoga svijeta? A o tome mi Sveto pismo govori već na samome svom početku. Ma, ne, ne mogu stati prekriženih ruku i pljeskati njima tek kad mi se kaže i kome mi se kaže. Sad ja, dakle, kažem: ma pusti. Treba pripomoći Kraljici Mira.

Znam, ne smijem se uznositi i pripisivati sebi neke posebne zasluge, ali možemo učiniti što možemo. Kao prvo, trebali bismo biti dobri domaćini svima onima koji navraćaju u naše krajeve slijedeći govor Kraljice Mira, kao ono nekad mudraci zvijezdu koja ih je vodila do Betlehema. Jedino nas je izgleda, kažem izgleda, svakim danom u ovoj našoj kući, razumije se malo široj, sve manje. E, tu nam ne može nitko pomoći, ako sami sebi ne pomognemo. I Papa nam govori da ostanemo na našim ognjištima, i naši kardinali, i naši biskupi, i naši... da ne nabrajam dalje. Hoćemo li ih poslušati ili ćemo reći: ma pusti? Nešto me kopka da kažem da bi oni globalisti htjeli da to tako bude. Ali, ne ću tako dovršiti ovaj ogled. Posljednja naša kraljica Katarina svoje kraljevstvo ostavi Papi. Je li onda čudno da ga za sebe odabra Kraljica Mira? Nisam ovo pitanje smišljao prije pisanja teksta, ali ću svakako odgovoriti na njega.

Poštovani čitatelji i prijatelji, od lipnja 2009. izdanja Informativnog centra "Mir" Međugorje (knjige i nosače zvuka) kao i *Glasnik mira* možete nabaviti u svim knjižarama i na ostalim prodajnim mjestima Teovizije iz Zagreba. Zainteresirani iz Hrvatske i Slovenije sve informacije mogu zatražiti i narudžbe izvršiti na naslov: **TEOVIZIJA D.O.O. ZAGREB, KAPTOL 26. TELEFON/FAKS: 01 4923964 i 01 4814813. E-MAIL: ruza@teovizija.hr**

(Dosadašnjim i budućim pretplatnicima *Glasnik mira* šaljemo izravno iz uredništva. Kontakt: vidi str 3.)

RADIOPOSTAJA MIRA MEĐUGORJE

Jajce 87,8 Mhz
 Mostar 100 Mhz
 Banja Luka 107,8 Mhz
 Hercegovina 101,5 Mhz
 Lašvanska dolina 100 Mhz
 Split, Južna Hrvatska 101,5 Mhz
 Sarajevo i Srednja Bosna 96,1 Mhz
 Bugojno, Uskoplje i okolica 101,8 Mhz
 Sjeverozapadna Bosna, Jajce 106,7 Mhz
 Zepče, Tuzla, Usora, Posavina 100,1 Mhz
 Dolina Neretve i Južna Hercegovina 98,3 Mhz
 Rama, Konjic, Sjeverna Hercegovina 104,7 Mhz
 Zagreb, Lika, Bihać, Srednja Hrvatska 107,8 Mhz

Sateliti:
 Europa, Bliski istok i Afrika – HOT BIRD 6
 Sjeverna i Južna Amerika – AMERICOM 4
 Australija i Novi Zeland – OPTUS D2

RADIOPOSTAJA "MIR" MEĐUGORJE
 Gospić trg 1
 88266 Međugorje,
 Bosna i Hercegovina

Tel.: +387 36/653-328 uredništvo
 +387 36/653-326 glavni tehničar
 +387 36/653-310 marketing
 Faks: +387 36/651-300

e-mail: marketing@medjugorje.hr
 www.medjugorje.hr

PONEĐJELJAK I UTORAK	
7.30 h	Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne	Sv. Mise na različitim jezicima
Tijekom dana	Susreti po dogovoru
Poslije podne	Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h	Večernji molitveni program i ispovijed
17 h	Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h	Sv. Misa
19 - 20 h	Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
SRJEDA	
7.30 h	Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne	Sv. Mise na različitim jezicima
Tijekom dana	Susreti po dogovoru
Poslije podne	Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h	Večernji molitveni program i ispovijed
17 h	Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h	Sv. Misa
19 - 20 h	Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
21 - 22 h	Euharistijsko klanjanje
ČETVRTAK	
7.30 h	Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne	Sv. Mise na različitim jezicima
Tijekom dana	Susreti po dogovoru
Poslije podne	Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h	Večernji molitveni program i ispovijed
17 h	Krunica
	- U došašću, u božićnom vremenu i u vremenu kroz godinu: radosna otajstva i otajstva svjetla
	- U korizm: otajstva svjetla i žalosna otajstva
	- U uskrsnom vremenu: otajstva svjetla i slavna otajstva
18 h	Sv. Misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h	Euharistijsko klanjanje
PETAK	
7.30 h	Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne	Sv. Mise na različitim jezicima
Tijekom dana	Susreti po dogovoru
Poslije podne	Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h	Križni put uz Križevac
17 - 20 h	Večernji molitveni program i ispovijed
17 h	Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h	Sv. Misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h	Čašćenje Križa
SUBOTA	
7.30 h, 13 h	Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne	Sv. Mise na različitim jezicima
Tijekom dana	Susreti po dogovoru
Poslije podne	Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h	Večernji molitveni program i ispovijed
17 h	Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h	Sv. Misa
19 - 20 h	Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
21 - 22 h	Euharistijsko klanjanje
NEDJELJA I BLAGDANI	
8, 11, 18 h	Sv. Misa na hrvatskom
Ispovijed	Prije podne za vrijeme Mise
Prije podne	Sv. Mise na različitim jezicima
Tijekom dana	Susreti sa svjedocima
Poslije podne	Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h	Krunica na Brdu ukazanja
17 - 20 h	Večernji molitveni program i ispovijed
17 h	Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h	Sv. Misa
19 - 20 h	Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

Izdanja Informativnog centra "Mir" Međugorje

fra Janko Bubalo
Tisuću susreta s Gospom u Međugorju

O svojim iskustvima govori vidjelica Vicka
13x20,5 cm, 302 stranice, meki uvez
15 KM

fra Tomislav Pervan
U svjetlu spoznaje Isusa Krista
Knjiga 1.

14x20 cm, 240 stranica, tvrdi uvez
20 KM

fra Tomislav Pervan
U svjetlu spoznaje Isusa Krista
Knjiga 2.

21x14 cm, 246 stranica, tvrdi uvez
20 KM

o. Jacques Philippe
Traži mir i idi za njim
Kratki esej o unutarnjem miru
12x20 cm, 70 stranica, meki uvez
10 KM

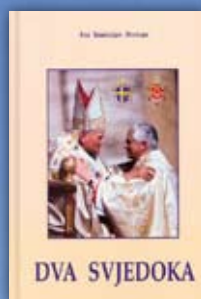
fra Ivan Dugandžić
Međugorje izbliza

14x20 cm, 143 stranice, tvrdi uvez
20 KM

fra Tomislav Pervan
Kupka duše

12x20 cm, 214 stranica, meki uvez
10 KM

fra Tomislav Pervan
Dva svjedoka

14,5x21 cm, 424 stranice, tvrdi uvez
25 KM

o. Jacques Philippe
Unutarnja sloboda
Snaga vjere, ufanja i ljubavi
12x20 cm, 148 stranica, meki uvez
12 KM

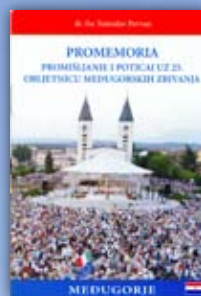
fra Ivan Dugandžić
Marija, Isusova majka, u Novom zavjetu

21x14 cm, 112 stranica, tvrdi uvez
18 KM

fra Tomislav Pervan
Međugorje zavičaj duha - zemljovid vjere

14x21 cm, 196 stranica, tvrdi uvez
20 KM

fra Tomislav Pervan
Promemoria
Promišljanje i poticaj uz 25. obljetnicu međugorskih zbivanja

15x10,50 cm, 14 stranica, meki uvez
1 KM

o. Jacques Philippe
Pozvani na život

12x20 cm, 140 stranica, meki uvez

ICMM

Ja sam vaša majka

Tematski izbor Gospinih poruka s fotografijama Međugorja
13x13 cm, 144 stranice, meki uvez
U pripremi

ICMM

Bog Otac vas zove

Tematski izbor Gospinih poruka s fotografijama Međugorja
13x13 cm
U pripremi

ICMM

Međugorski razgovori.

Hodočasnička svjedočanstva
12x20 cm, 294 stranice, meki uvez,
12 KM

o. Jacques Philippe
U školi Duha Svetoga

12x20 cm, 72 stranice, meki uvez
10 KM

Knjige možete nabaviti u knjižarama ICMM-a u Međugorju ili kod Teovizije u Zagrebu

